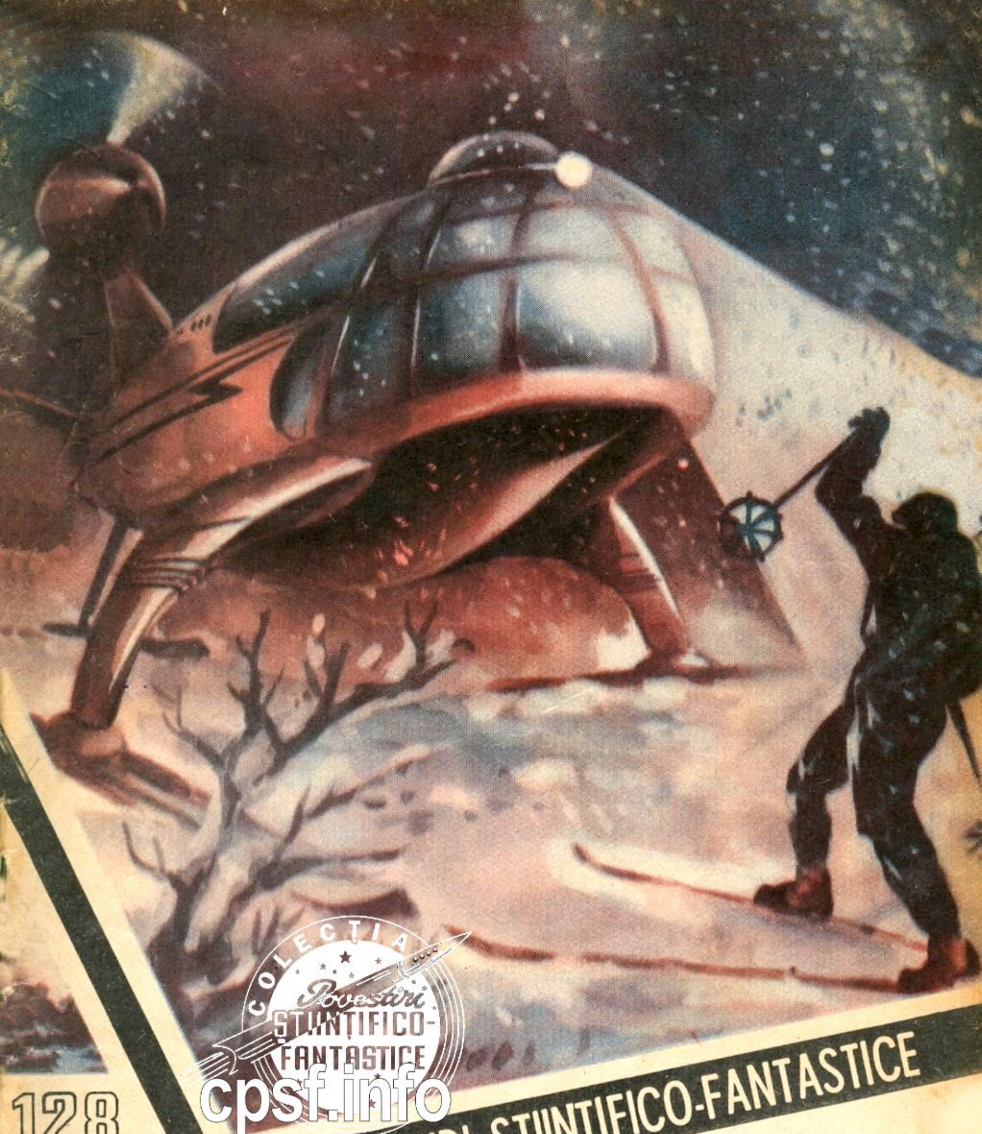

128

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

V. S. SAPARIN

OBIECTIVUL 21

★

EDITATA DE REVISTA
ȘTIINȚA și TEHNICA

V. S. SAPARIN

Trăim într-o epocă în care distanța dintre visurile cele mai fantastice și realitatea cea mai palpabilă se micșorează cu o iuțeală uluitoare.

MAXIM GORKI

OBIECTIVUL 21

★

Colecția „Povestiri științifico-fantastice"
Anul VI — Nr. 128

Traducere de PETRU VINTILĂ
și MARGARETA ROMAN

Viktor Stepanovici Saparin s-a născut în anul 1905 la Moscova. Din 1926 colaborează la diferite ziare și reviste, publicînd corespondențe, foiletoane și schițe. El este unul dintre pionierii literaturii sovietice de anticipație, contribuind în special la promovarea povestirilor scurte.

În 1946 începe să scrie nuvele științifico-fantastice, care sînt publicate în revistele „Znanie-sila", „Vokrug sveta", „Tehnika molodioji".

În 1949 apar primele lui cărți: „Dispariția inginerului Bobrov" și „Călătoria extraordinară"; în 1950 culegerea de nuvele „Noua planetă" și în 1952 povestirea „Glasul mării".

În 1959 apare o nouă culegere de nuvele științifico-fantastice ale lui V. S. Saparin. În ele se oglindesc problemele științifice ale zilei de azi, ca materiale noi de construcție, utilizarea energiei Lunii, un aparat care prevestește cu mult înainte furtuna pe mare, mase plastice necunoscute.

Eroii acestei cărți sînt oameni sovietici obișnuiți: geologi, savanți, pescari, ingineri, studenți.

Nuvelele sînt foarte variate în ce privește tematica lor și se citesc cu mult interes.

În momentul de față, Viktor Stepanovici lucrează la un roman, firește de anticipație, alcătuit din mai multe povestiri legate prin acțiunea acelorași eroi. Povestirea „Ultima încercare" care aparține acestui roman, va fi publicată în numărul viitor al colecției noastre.

Coperta-desen: A. BUICULESCU

OBIECTIVUL 21

I

La cîţiva ani după sfîrşitul războiului s-a întîmplat să fiu trimis într-o misiune în Extremul Nord.

Pe vremea aceea, liniile polare de comunicaţie aeriană nu erau atît de bine înzestrate cu utilaj modern de aeronavigaţie ca astăzi şi deseori se întîmpla să faci în cursul călătoriei popasuri neprevăzute.

O vreme nefavorabilă ne sili să aterizăm lîngă golful Kapriznaia, unde în mod obişnuit nu ateriza nimeni, niciodată şi unde nu se afla decît un mic aerodrom pentru cazurile speciale. În zona golfului unde aterizase cu greu avionul nostru, era pe atunci un timp minunat: soarele strălucea, iar pe cerul azuriu nu se vedea nici urmă de nori. Undeva în faţă însă, tăind de-a curmezişul drumul nostru, înainta ciclonul despre care aveau cunoştinţă numai meteorologii, aşa încît am fost siliţi să aşteptăm să treacă acest ciclon.

După ce avionul fusese ancorat cu cabluri, noi, cei trei pasageri, cu pilotul şi mecanicul de bord ne îndreptarăm spre cătunul aşezat la vreo cîţiva kilometri de aerodrom.

Întregul cătun era alcătuit doar din cinci căsuţe aşezate pe malul golfului, care, înaintînd adînc în uscat, era înconjurat de munţi. Aci se aflau un radiofar, o staţiune meteorologică şi locuinţele personalului.

Pînă tîrziu în noapte stăturăm de vorbă cu gazdele noastre primitoare, povestindu-le despre noutăţile cu care veneam din lumea fremătînd de viaţă. Se făcuse ceasul două după miezul nopţii, cînd ne retraserăm în camerele căsuţei puse cu bunăvoinţă la dispoziţia noastră.

Trezindu-mă în faptul dimineţii, după cele zece exerciţii de gimnastică pe care, orice s-ar întîmpla, nu uit să le repet în fiecare zi, înarmat cu peria de dinţi şi săpun, am ieşit pe coridor.

Se auzi o uşă trîntindu-se, şi în gang apăru un bărbat spătos, cu braţe musculoase, puternice, cu un prosop aruncat pe după gît. Era unul din cei doi tovarăşi ai mei de drum, din avion, inginerul Ghenadii Stepanovici Smirnov.

— Salutare! strigă el şi îmi strînse mîna scuturînd-o cu putere, parcă i-ar fi încercat rezistenţa. Mergi şi dumneata cu mine la scăldat?

Mă uitai pe fereastră. La vreo sută de paşi de casă se vedea golful; avea o formă ovală, aproape regulată. Pe faţa apei de un albastru dulce de peruzea, netedă ca o mătase întinsă, doar în răstimpuri, sub adierea vîntului, se alungau uşoare încreţituri care apăreau şi dispăreau sub ochii noştri.

La mal se vedea o podişcă plutitoare. Pe balustrada acesteia atîrna un cearşaf pluşat de baie. Alături se legăna uşor o bărcuţă.

— Foarte bine, răsună glasul de bas puternic al inginerului. Hai să-l trezim şi pe tînărul nostru.

— Ai dormit de ajuns! strigă el, bătînd în uşa camerei lui Golubenţev, cel de-al treilea pasager (un tînăr colaborator al unui institut de cercetări ştiinţifice cu denumire complicată), care avea şi el treburi în Arctica.

Locatarul încăperii apăru de îndată în uşă. Cu faţa gingaşă, cam palidă, însă totdeauna dichisită, părea într-adevăr foarte tînăr; tocmai atunci îşi isprăvise bărbieritul şi îşi ştergea obrajii cu un prosop.

Fără să se arate surprins şi fără cea mai mică împotrivire, primi propunerea de a merge la scăldat.

Cu toţii ne îndreptarăm spre podişcă.

II

Apa era mai rece decît bănuirăm noi privind-o de departe. Mă cufundai, dar sării repede pe podişcă. Mi se tăiase respiraţia. Cu toate că mi se spusese că de-a lungul malului trece un curent cald, aveam impresia că mă afundasem într-o copcă deschisă în gheaţă.

Inginerul avu curajul să mai înoate vreme cam de un minut; scoţîndu-şi în dese răstimpuri capul, se bălăcea strigînd plin de o vădită plăcere. Cînd se urcă pe podişcă, trupul său puternic era atît de roşu, încît părea ieşit dintr-o apă clocotită.

Golubenţev coborî treptele scării cu înfăţişarea omului care încearcă o experienţă fizică fără însemnătate. Corpul lui uscăţiv şi musculos păru complet insensibil la temperatura scăzută a apei.

După ce se afundă pe-ndelete, se urcă la fel de tacticos pe podişcă; pielea corpului nu-şi schimbase de fel culoarea ei obişnuită.

Baia ne înviorase; după ce ne-am frecat cu prosopul, ne-am încălzit de-a binelea.

— Ce ar fi să ne plimbăm şi cu barca? propuse Smirnov. Chiar acum, înainte de a ne lua gustarea de dimineaţă. Să tragem la vîsle vreo jumătate de ceas. Ar fi grozav! ne ispiti el.

Sări cel dintîi în barcă şi începu să desfacă vîslele. Îl urmai numaidecît. Fără vorbă, sări şi Golubenţev după mine.

Cu un tricou alb pe el, cu braţele goale pînă la umăr, Smirnov vîslea cu mişcări largi, încordîndu-şi cu vădită plăcere musculatura lui atletică. Mişcările lui treziră în mine pasiunea sportului: sînt doar născut şi crescut pe malurile Volgăi; am apucat în mînă cîrma şi am început să îndrept barca spre mijlocul golfului.

Golubenţev şedea liniştit pe bancă, făcînd pe pasagerul.

Ajunserăm destul de departe, cînd pe ţărm apărură siluetele cîtorva oameni. Gesticulau şi strigau ceva de pe podişcă; noi însă nu înţelegeam nimic din semnele lor.

— Poate că-i vorba de avion, spusei eu.

— Să ne întoarcem atunci, zise inginerul cu vădită părere de rău.

— Încă cinci minute, interveni Golubenţev. Vorbea cu un ton rugător ca de copil, ton ce nu se potrivea de loc cu felul lui obişnuit de a vorbi. Aplecat peste marginea bărcii, „tînărul" se uita cu sporită atenţie la ceva în adîncimile străvezii ale apei.

— Doar cinci minute, ca să fumăm cîte o ţigară, se învoi inginerul, apoi vîslim spre mal.

În aceeaşi clipă începu să-şi răsucească o ţigară.

Golubenţev continua să examineze cu atenţie fundul golfului. Eu priveam în voie împrejurimile. Deodată îmi dădui seama că podişca de lîngă mal şi oamenii care gesticulau pe ea începură să se îndepărteze.

— Ne duce apa!

Intr-adevăr, barca se îndrepta cu mare repeziciune spre ieşirea din golf.

— Înţeleg acum de ce era atît de uşor de vîslit, strigă Smirnov. Pesemne că ne trăgea curentul spre larg mai de mult.

Golubenţev înălţă capul.

— Efectul refluxului, constată el calm.

Probabil că observase mai dinainte acest fenomen.

Apa golfului îşi schimbase complet culoarea: se întunecase, căpătînd reflexe metalice. Faţa ei, pînă atunci atît de liniştită, se pusese în mişcare, se tulburase ca a unui cazan cînd dă în clocot.

Acest lac aproape închis complet se lega de mare printr-o strîmtoare ca un coridor îngust. Spre această strîmtoare se îndrepta barca noastră.

— Haide să ne întoarcem! dădu comanda inginerul. Mai repede, nu cumva să ne pomenim în largul mării.

Am întors barca şi am aşezat-o cu prora împotriva curentului. Smirnov se încordă în vîsle. Era însă prea tîrziu: curentul ne trăgea cu o forţă uriaşă.

Vîslele se îndoiau sub mîinile puternice ale inginerului, scîrţîiau jalnic în furci. Pe frunte îi apărură broboane de sudoare. Neputîndu-se şterge cu mîna, Smirnov îşi scutura din cînd în cînd brusc capul, de parcă voia să împungă, vîrîndu-şi-l într-un duşman nevăzut. Pe faţă i se aşternuse expresia unei straşnice îndîrjiri.

Barca păru o clipă că stă locului, apoi se urni şi alunecă repede cu pupa înainte. Curentul o trăgea spre ieşirea din golf.

— N-o să-ţi meargă! strigă întărîtat, cu glas răguşit inginerul. Era ud leoarcă de sudoare, tricoul lui alb parcă se făcuse cenuşiu.

Îmi aruncai privirea în direcţia spre care era împinsă barca noastră. Între munţii ce înconjurau golful, înclinaţi abrupt spre apă, strălucea o suprafaţă netedă ieşită în relief, bombată. Apele curentului, întîlnindu-se, se uneau aci şi se strîngeau într-un mănunchi care se înălţa ca o movilă în strîmtoare. În aceeaşi clipă am avut impresia că o roată gigantică ascunsă sub apă se învîrtea bezmetic în deschizătura îngustă de piatră şi că partea de deasupra cu obada ei de metal, strălucitoare, se ivea între stînci.

— Ai grijă, cîrmeşte spre mijloc! îmi strigă inginerul, tutuindu-mă de data aceasta.

El continuă să vîslească. Îmi dădeam seama că în acest fel voia ca barca să nu fie prinsă în şuvoiul curentului şi să mai poată fi cîrmită în direcţia dorită.

Lăsîndu-mă cu toată greutatea pe cîrmă, căutam să intru în mijlocul şuvoiului pentru ca barca să nu se spargă de stînci.

Intr-o clipă, bărcuţa noastră se avîntă spre obada roţii care se învîrtea între stînci şi se urcă deasupra ei; pe sub ochii mei trecură vertiginos pereţii negri de piatră aproape verticali, uzi, şi, cu o ultimă lovitură, roata ne aruncă în largul mării.

În clipa cînd barca noastră zbura prin strîmtoarea dintre stînci, m-am uitat fără să vreau la cei doi tovarăşi de drum.

Inginerul şedea calm; lăsase vîslele din mînă.

Mi-a rămas întipărită în minte faţa trasă şi palidă a lui Golubenţev. Era poate chiar mai palid ca de obicei. Îşi încleştase miinile de marginea bărcii atît de tare, încît vinele şi tendoanele i se înălbiseră de tot. Faţa i se împietrise, doar buzele îi tremurau uşor.

Şopteau oare ceva?

Aruncată, în sfîrşit, într-o apă mai liniştită, barca se îndepărta acum cu o viteză scăzută de locul primejdiei.

În sfîrşit, puteam răsufla şi noi în voie!

III

Inginerul şedea nemişcat, cu umerii pleoştiţi. Părea că se odihneşte.

Golubenţev, care-şi recăpătase calmul său obişnuit, contempla împrejurimile cu aerul unui turist care a nimerit într-un loc cu deosebire interesant.

„Bine, bine — mă gîndeam eu. Acolo însă, în strîmtoare, iţi cam intrase frica-n oase..."

Îmi dădeam seama de ce tocmai Golubenţev trecuse mai greu decît ceilalţi prin emoţia legată de primejdie. Încă în timpul războiului băgasem de seamă deseori că oamenii ocupaţi cu vreo treabă, cum ar fi, de exemplu, tunarii de la artileria antiaeriană, care trag în inamicul din aer, dau mult mai puţină atenţie primejdiei decît oamenii care nu fac nimic şi cărora, prin forţa împrejurărilor, nu le rămîne decît să aştepte clipa cînd va cădea bomba. Din noi trei, Smirnov şi cu mine am fost atît de absorbiţi de salvarea bărcii, încît nu ne-a mai rămas timp pentru emoţii. Cu totul altfel era cazul lui Golubenţev: situaţia lui de pasager a fost cea mai dezavantajoasă.

Smirnov îşi aprinsese o ţigară şi nu se grăbea să pună mîna pe visle: pesemne că era încă obosit şi aştepta să-şi revină în fire. Între timp ţărmul se depărtase tot mai mult, iar marginile lui se topiră în ceaţa uşoară ce se înălţa la orizont.

— Ei bine, hai să ne apucăm de lucru, spuse în sfîrşit vîslaşul nostru, înşfăcînd ramele. Te pomeneşti că ne mai apucă pe-aici şi ciclonul făgăduit de sinopticienii noştri.

Intr-adevăr, dinspre ţărm începu pe neaşteptate să sufle vîntul.

Ne îndreptam în direcţia golfului. Smirnov ridica ritmic vîslele în aer, apoi cu toată greutatea trupului apăsa pe ele căutînd să înainteze cît mai iute. Se vedea limpede că era obosit şi nu mai vîslea cu aceeaşi putere ca pînă atunci. I-am propus de cîteva ori să-l înlocuiesc, el însă îmi răspundea ridicînd din umeri în semn că nu vrea. Pînă la urmă tot a trebuit să cedeze.

Am schimbat de cîteva ori între noi locurile din barcă. A în-

cercat să vîslească şi Golubenţev, însă fără nici un folos; era vădit că vîslea pentru prima oară în viaţă şi, renunţînd la încercările sale, rămase la cîrmă.

Malul se apropia cu o încetineală sîcîitoare. Vîntul se înteţise. Soarele descrisese pe cer o voltă uriaşă. De dimineaţă, cînd porniserăm la scăldat, nici unul dintre noi nu-şi luase ceasul, şi habar nu aveam cum s-ar fi putut afla ora după acest soare, care parcă nu mai voia să se mişte.

În sfîrşit simţirăm cu toţii că barca începuse să înainteze mai repede şi că vîslitul devenise mai uşor.

— Fluxul, constată Smirnov. Ei, dar cît timp vom fi zăbovit pe-aici?

— Cel puţin şase ore, răspunse tînărul. E ştiut doar că fluxurile şi refluxurile se succed de patru ori în răstimpul a 24 de ore.

Cînd ne apropiarăm din nou de stîncile ce închideau golful, ne dădurăm seama că ele semănau cu două pisici uriaşe ce se înfruntau cu sălbăticie. Fluxul era în faza lui cea mai puternică. Capetele pisicilor păreau lăsate în jos, în apa ale cărei valuri înspumate aduceau nespus de mult cu nişte mustăţi înspăimîntătoare.

Gîndul că aveam din nou să ne aventurăm în clocotul stîncilor şi al apelor nu ne păru de fel ispititor.

Începurăm să cercetăm ţărmul. Nu era oare mai înţelept să acostăm într-un loc mai potrivit şi s-o luăm pe jos pînă la cătun?

Înainte însă de a mai apuca să-mi împărtăşesc şi celorlalţi părerea, Golubenţev, care era la cîrmă, fără să mai întrebe pe cineva, îndreptă deodată barca direct spre cumplita vîltoare dintre stînci. Cu o grabă ciudată, mă rugă să-i iau locul la cîrmă, iar el se ridică în picioare şi, cu braţele încrucişate, privi plin de admiraţie bulboana în care barca noastră pătrunsese din nou.

În strîmtoare, apele se zbăteau cu îndîrjire, stîncile făceau să fim împroşcaţi cu mii de stropi, aşa că în curînd eram uzi leoarcă de parc-am fi intrat sub un duş. Imaginea ce mi se arăta acum părea să fie cu totul schimbată de aceea ce o văzusem în timpul refluxului. Era ca şi cum stihia naturii se dezlănţuise şi mai tare.

Scuipînd apa sărată ce-mi intrase în gură, priveam hipnotizat colţii stîncilor, căutînd să cîrmesc cît mai bine barca printre ele. Smirnov, care devenise dintr-o dată tăcut, mînuia vîslele.

Numai Golubenţev nu făcea nimic. Palid, cu faţa încordată, stătea cu picioarele larg desfăcute şi privea cu atenţie puhoiul răscolitor. Din nou mi se păru că buzele lui şopteau ceva tainic.

— Da, aceasta-i o adevărată forţă! spuse el după ce ajunsesem din nou în golf şi după ce lăsasem toate primejdiile în urma noastră. Ce forţă! repetă el cu o vădită plăcere. Să vrei şi nu-ţi poţi imagina aşa ceva!

O dată pătrunse în golf, şuvoaiele de apă ale curentului strîns împletite între ele se desfăceau acum întocmai ca un evantai. Îndreptasem barca în direcţia pontonului spre care alergau oamenii ce ne zăriseră şi care ne aşteptau.

Smirnov vîslea cu o poftă deosebită, hotărît ca în faţa unor astfel de spectatori să nu dea de ruşine echipajul bărcii noastre.

Barca se avînta spre ponton cu mare iuţeală şi abia în ultima clipă puturăm manevra în aşa fel încît să nu izbim prora de grinzile de lemn.

— După cum văd, sînteţi oameni îndrăzneţi, spuse şeful radiofarului, scoţîndu-şi pipa din gură.

Arătînd cu pipa spre cele „Două pisici", adăugă, dînd din cap:

— La reflux, noi nu navigăm niciodată prin „Strîmtoarea blestemată". Dumneavoastră, pot spune, aţi bătut recordul. Şi asta cu atît mai virtos cu cît şi la întoarcere aţi luat-o tot pe acolo. Noi v-am tot strigat, v-am făcut semne, dar degeaba.

Vorbindu-ne, se uita la noi cu vădit respect, probabil că ne şi lua drept nişte oameni înzestraţi cu o nemaipomenită cutezanţă, dar noi n-avurăm nici pe departe curajul să-i mărturisim adevărul. La drept vorbind, ajunsesem în largul mării fără voia noastră. Iar întoarcerea tot prin „Strîmtoarea blestemată" se făcuse, de fapt, din iniţiativa lui Golubenţev. El era acela care îndreptase barca spre strîmtoare, punîndu-ne în faţa unui fapt de la care nu se mai putea da îndărăt.

IV

Ducîndu-mă să-i chem pe tovarăşii mei la masă, l-am găsit pe Smirnov controlînd o puşcă de vînătoare (plănuia să meargă la vînătoare dacă vremea avea să fie bună), iar pe Golubenţev l-am aflat la o masă de scris. Cu un aer foarte concentrat, tînărul însemna ceva într-un caiet gros.

„Ia te uită — mă gîndii eu—, te pomeneşti că scrie niscaiva versuri."

Numai aşa mi se părea că-mi puteam explica şi starea lui de extaz pe care i-o surprinsesem la trecerea prin „Strîmtoarea blestemată".

La masă, Golubenţev, împotriva firii sale tăcute, se arătă vorbăreţ din cale-afară. Povesti despre flux, despre reflux şi în general despre maree.

— Pe globul pămîntesc există locuri, spunea el între altele, unde valurile fluxului ating chiar şi 21 de metri, ceea ce înseamnă că ele ating înălţimea unei case cu şase etaje. Este adevărat că astfel de locuri sînt foarte rare. Mărimea mijlocie a unui val de flux este de aproximativ doi metri. La noi există însă locuri, în peninisula Kola, de pildă, unde înălţimea fluxului ajunge pînă la opt metri, iar în unele golfuri ale mării Ohotsk chiar pînă la doisprezece metri. În gurile fluviilor şi în golfuri înguste, fluxul este deosebit de puternic. Iată de ce aci, în golful Kapriznaia, diferenţa nivelului apei în timpul fluxului şi al refluxului este atît de mare. Ea ajunge, desigur, cel puţin pînă la zece metri.

Şeful staţiei meteorologice confirmă cele spuse de el şi adause că înălţimea fluxului variază după vreme.

— Ar fi interesant să avem date precise, spuse Golubenţev. Este foarte important să cunoaştem adîncimea şi suprafaţa golfului, precum şi viteza curentului de apă prin „Strîmtoarea blestemată" în timpul mareelor. Eu am încercat să calculez în minte această viteză, desigur în mod aproximativ, am făcut şi nişte calcule aici, acasă, ştiţi însă, cînd socoteşti secundele pe ghicite, iar distanţa o măsori cu ochii, nu se pot dobîndi rezultate exacte.

M-am ruşinat de mine însumi. Omul pe care-l crezusem laş în timp ce eu şi cu Smirnov făceam tot ce ne sta în putinţă ca să sta-

pînim barca, adică la urma urmei ne îngrijeam de propria noastră salvare, omul acesta era absorbit de cercetările sale ştiinţifice. Atunci — mă întrebam pe drept cuvînt — care dintre noi a arătat la urma urmei mai mult curaj?

Cînd am început să le împărtăşesc gîndurile mele, Golubenţev se uită la mine plin de mirare. Pesemne că astfel de gînduri despre curaj şi laşitate nici nu-i trecuseră prin minte şi cîteva clipe nu înţelese măcar despre ce era vorba.

— E foarte important, spuse el, să fie măsurată mai des înălţimea fluxului.

Îi rugă pe funcţionarii staţiei meteorologice ca să-i comunice la adresa pe care le-o lăsă rezultatele observaţiilor făcute de ei în ce priveşte variaţia nivelului apei în golf.

Între timp, vremea devenise urîtă şi cînd ameninţă să se strice şi mai rău meteorologul ne anunţă să fim gata de plecare. Ciclonul care cuprinsese cu aripa lui golful Kapriznaia trecuse pe alături.

În momentul cînd ne îndreptam spre aerodrom, unde, fixat de cabluri şi udat de ploaie, aştepta avionul nostru, vîntul sufla încă în rafale puternice. Nevoit să întoarcă maşina cea grea împotriva vîntului, pilotul decolă cu greu.

Însoţiţi de saluturile prieteneşti ale celor din Kapriznaia, ne-am luat zborul. Pe drum am avut într-adevăr un timp frumos, cu un soare minunat.

Cîteva ore mai tîrziu, îmi luam rămas bun de la însoţitorii mei. De aci încolo drumurile noastre se despărţeau.

V

De atunci m-am mai întîlnit de vreo două-trei ori, întîmplător, cu Ghenadi Stepanovici Smirnov.

Într-o zi, un prieten de-al meu, un vînător pasionat, mă pofti să mergem împreună la un concurs de tir cu talere.

Sub cerul liber, pe o pajişte mare, într-o pădurice de mesteacăn era o maşinărie semănînd întrucîtva cu un picup, care putea fi încărcată deodată cu două duzine de plăci şi care arunca în aer ţintele ce aduceau într-adevăr cu nişte farfurii. Cel ce se găsea pe linia de tragere trebuia să nimerească ţinta înainte ca aceasta să fi căzut la pămînt.

O admiraţie deosebită provocase în rîndul celor prezenţi un vînător care trăgea dintr-o puşcă cu două ţevi în două ţinte aruncate simultan şi care zburau în direcţii diferite. Ridicînd arma la umăr, el nimerea farfuriile în zbor, făcîndu-le ţăndări cu încărcătura de alice.

El repetă această performanţă de cîteva ori şi, în sfîrşit, izbuti să tragă deodată în patru ţinte ce erau aruncate cîte o pereche simultan, reîncărcînd arma în timp ce a doua pereche de farfurii zbura încă în aer. O ploaie de ţăndări căzu pe pămînt, în ropotul de aplauze ale celor de faţă.

Întorcîndu-se spre mine la un moment dat, recunoscui în excelentul ţintaş pe Ghenadii Stepanovici.

— Hei, noroc, strigă el de departe, apoi se apropie şi îmi scutură cu putere mîna. Ce mai faci? Îţi mai aduci aminte de Golubenţev? A dat în boala Arcticii. Se preumblă într-una pe litoral. A născocit pe-acolo nişte minunăţii, nu alta!

În momentul acela, Ghenadii Stepanovici fu chemat de juriu, aşa că n-am mai aflat ce „minuni" putuse născoci Golubenţev.

Prietenul meu mă trase după el la o expoziţie de cîini pe care, după părerea lui, trebuia neapărat s-o văd. În ziua aceea nu l-am mai văzut pe Smirnov.

Altă dată, făceam parte dintr-o comisie de recepţionare a unei centrale electrice. Obligaţia mea era să verific justeţea şi temeinicia cheltuielilor făcute. Noua centrală nedepinzînd de departamentul nostru, din comisie făceau parte oameni ce-mi erau prea puţin cunoscuţi.

În mare măsură, subcomisiile sfîrşiseră treburile ce le reveneau, era aşteptat doar expertul, o celebritate în domeniul electrotehnicii.

La un moment dat, poarta mare, de fier forjat, se deschise larg, şi in parcul ce împrejmuia centrala electrică intră un turism decapotabil. Înăuntru şedea un om cu umeri largi, îmbrăcat cu un palton gri-deschis.

El sări jos din maşină şi începu să urce grăbit treptele scării. Abia atunci mi-am dat seama că somitatea în domeniul electrotehnicii cu numele de Smirnov atît de răspîndit este chiar Ghenadii Stepanovici al meu.

Smirnov începu inspecţia centralei. Cercetă încăpere după încăpere, controlă cu atenţie utilajul montat şi puse o mulţime de întrebări.

Într-un loc vru să controleze partea dindărăt a panourilor pe care erau montate aparatele automate. Scoţîndu-şi haina, el işi strecură trupul voluminos în culoarul ingust dintre panouri şi zăbovi mult timp acolo învîrtind între degetele sale groase firele electrice vopsite în diferite culori. De acolo ieşi cu obrazul mînjit de vopsea; socotind însă după zîmbetul ce-i înflorise pe faţă, părea să fie pe deplin mulţumit.

După ce a terminat cu revizia tehnică, Smirnov s-a aşezat să studieze actele subcomisiilor tehnice. Făcea nenumărate şicane, cerea confirmarea fiecărui fapt, a fiecărei cifre, şi trebuie să spun că ne-a pus pe toţi să muncim pe deşelate.

Pe măsură ce se adîncea în cifre şi rapoarte, faţa i se insenina tot mai mult. „În sfîrşit — spuse el respirînd uşurat, ştergîndu-şi fruntea cu o batistă şi închizînd carnetul său de buzunar —, putem face raportul; n-am nimic de spus, s-a lucrat foarte bine".

Nici cu prilejul acela nu izbutisem să schimb cu el mai mult de cîteva vorbe.

...La ieşirea din centrală m-am împiedicat de un obiect care, rostogolindu-se, a ajuns sub picioarele mele. Pe trotuar se găsea o mică lanternă de buzunar. Era o piesă simplă, făcută de un amator: un tub de aluminiu puţin turtit, cu o lentilă groasă şi cu un buton.

M-am aplecat şi, cu un gest maşinal, am ridicat lanterna. Astfel de lanterne au fost mult folosite în timpul războiului ca brichete şi portţigarete.

Tovarăşii mei din comisie îşi şi ocupaseră locurile in maşină şi, nerăbdători, mă aşteptau ca să plecăm. Nici unul dintre ei nu reclamă lanterna găsită de mine.

Am dat atunci din umeri şi am vîrît-o în buzunarul pardesiului. Doar nu era să dau un anunţ în ziare pentru atîta lucru.

VI

Într-o zi umblam la dulapul cu haine. Voiam să scot din vraful lucrurilor înghesuite o haină maron ca s-o dau la călcat.

Deodată atenţia mi-a fost atrasă de o pată albăstruie, care străluci in faţa ochilor mei. Pata scînteia atît de puternic, încît o distingeam uşor în semiîntunericul dulapului.

Mi-au trebuit cîteva clipe ca să-mi pot da seama că lumina aceea stranie venea din buzunarul pardesiului meu bleumarin.

Băgînd mîna în buzunar, am dat de tubul metalic turtit, care nu era altceva decît lanterna pe care o găsisem la centrala electrică.

Purtasem ultima dată pardesiul in ziua cînd comisia noastră îşi terminase lucrările. Era la sfîrşitul verii, pomii îmbrăcaseră haine aurii, primele frunze veştejite se clătinau în aer. Şi iată că azi vedeam prin fereastră cum cad fulgi de zăpadă ; trecuseră, aşadar, mai mult de două luni.

Pesemne că în timp ce eu răscoleam hainele din dulap aprinsesem fără să vreau lanterna. Am încercat s-o sting, însă butonul se înţepenise, aşa că am aruncat-o într-unul dintre sertarele biroului şi am uitat de ea.

Cîteva zile n-am mai avut treabă la birou, cind, deschizînd sertarul, am dat din nou peste lanterna cu pricina. O lumină vie şi rece ţîşni în odaie. Lanterna lumina parcă atunci i s-ar fi pus o baterie nou-nouţă.

Am cercetat-o cu atenţia sporită dintr-o dată de curiozitate. Era închisă ermetic.

Oare era cu putinţă ca ea să fi luminat fără încetare din ziua cînd o găsisem pe stradă ? Îndeobşte lanternele nu pot lumina atita timp, după citeva ore de funcţionare necesitînd inlocuirea bateriei.

Contrariat, continuam să examinez lanterna. Ce năzdrăvănie putea oare ascunde acest mic şi modest obiect ?

VII

A sosit, cred, momentul să vă povestesc şi cite ceva despre mine personal.

Sînt de mulţi ani contabil şi, oricît m-aş încăpăţîna, tot nu m-aş putea socoti drept un om tînăr. Dar nici din categoria celor bătrîni cred că încă nu fac parte.

Îmi place să observ şi să generalizez ceea ce văd, după cum stă în obiceiul oamenilor mai în etate. Cu toată seriozitatea caracterului meu, simt uneori răbufnind în mine un zbenghi de băieţandru, nu chiar uşuratic, însă fiind vorba, totuşi, de un impuls tineresc şi romantic. Acest impuls nelămurit zace în mine ca şi cind aş fi mereu în aşteptarea unei intîmplări neobişnuite.

De multe ori, realitatea justifică aşteptările mele, astfel că la urma urmei sînt îndreptăţit să cred că viaţa noastră, care nu se prea osteneşte să ne aducă în fiecare zi cîte-o noutate, este ea însăşi plină doldora de romantism. Mai sînt şi niţel inventator.

În intreprinderea noastră am ajuns să mă bucur de o binemeritată faimă pentru faptul că am născocit împreună cu doi ingineri o maşină care face automat o sumedenie de calcule din practica plictisitoare a contabilităţii.

„Contabilul-şef" — aşa au botezat aparatul născocit de noi — face

parte din familia maşinilor „cititoare". Cu ajutorul unor fotoelemente potrivite în mod corespunzător, aparatul distinge perfect orice cifră. Se poate introduce în interiorul lui un tablou mare de cifre, şi, cu o viteză uimitoare, neintîlnită la alt aparat, maşina adună cifrele nenumăratelor coloane şi rubrici şi imprimă în locul cuvenit totalul exact. Tot aşa de repede poate verifica orice hirtie, semnalînd cea mai mică eroare. Poate îndeplini şi multe alte operaţii, uşurînd astfel truda contabilului. Toate acestea fără nici un zgomot, fără muncă manuală şi, bineînţeles, fără efortul creierului omenesc.

Ultima pretenţie poate să pară stranie: doar munca unui contabil este în definitiv o muncă intelectuală. Creierul omului însă trebuie folosit pentru o treabă creatoare şi nicidecum pentru o muncă mecanică, chiar dacă este vorba de matematică.

In realizarea acestui aparat îmi aparţine, la drept vorbind, numai ideea matematică, partea mecanică a fost proiectată de ingineri, de cei doi tovarăşi ai mei.

Aceasta reprezintă latura serioasă a activităţii mele; iată şi un exemplu al celeilalte extreme — a uşurinţei mele, ilustrată printr-un gest naiv şi nostim pe care nu-mi este ruşine să-l povestesc.

Intr-o zi ni se aduse la contabilitate o comandă de la tipografie — diferite formulare. Pachetele de formulare erau învelite într-un ambalaj de culori foarte vii — nişte foi pe care probabil că în tipografie se făcuse proba culorilor. Acest ambalaj viu colorat îmi atrase atenţia şi începui să cercetez mai cu luare-aminte filele de hirtie groasă, mototolite.

Pe una dintre ele erau desenate nişte cercuri mici, galbene de la care porneau nişte raze divergente, desenul repetîndu-se ca pe un tapet. Pe o altă foaie erau aceleaşi cercuri, dar de culoare albă pe un fond albastru deschis. Pe a treia, nişte fulgere de un roşu aprins.

Nu ştiu dacă tocmai culorile vii îmi atrăseseră atunci atenţia sau dacă petele acelea colorate făceau parte din impresiile mărunte şi totuşi atît de durabile de care uneori omul, din pricina unui joc ciudat al imaginaţiei, nu poate scăpa, ştiu însă că în timp ce lucram acele cerculeţe şi fulgere colorate apăreau mereu pe fondul cifrelor pe care le citeam.

Acele culori vii au mai stîrnit şi interesul altcuiva.

Contabilul cel mai tinăr din secţia noastră, Tanea Golubieva, a transformat una dintre hîrtiile acelea frumoase într-un dosar pentru păstrarea actelor mai vechi. Dosarul viu colorat se distingea pe fondul dosarelor galbene, obişnuite, ca un trandafir căzut pe nisip (iertat să fiu de către cititor pentru această comparaţie).

Şi eu, în ciuda vîrstei mele, m-am lăsat ispitit: am tăiat cu o foarfecă o făşie cu fulgere şi una cu cercuri, le-am lipit împreună şi mi-am făcut un semn de carte pentru registrele mele.

Pe atunci, încă nu puteam bănui că îmi va fi dat să mă întîlnesc din nou cu aceste cercuri şi fulgere, însă în împrejurări cu totul deosebite.

VIII

De la un timp, în întreprinderea noastră începu să se vorbească tot mai mult de obiectivul 21.

Pentru prima oară am auzit de această denumire aflîndu-mă la fabrica noastră de calculare. Oare ştie cititorul ce înseamnă asta?

„Fabrica de calculare" este o întreprindere nu prea mare ca dimensiuni, însă uriașă în ce privește amploarea activității: este o adevărată „moară matematică". Aci se primesc coloane nesfîrșite de cifre, însoțite de o foaie cu instrucțiuni. Operatorul introduce pachetul de tabele în cutia aparatului corespunzător, apasă pe o pîrghie și trece la o parte, ocupîndu-se cu alte treburi. Calculatorul mecanic scoate din cutie foaie după foaie, „citește" cifrele și, cu o viteză într-adevăr ca din basme, face calculele necesare. Rezultatul final este tipărit pe un formular, apoi, printr-o sonerie, operatorul este chemat de automat.

După utilajul ei, fabrica noastră de calculare este socotită ca una dintre cele mai bune din țară. Primim comenzi de la diferite întreprinderi și instituții cu cerințe din cele mai variate. Nu ne mărginim numai la executarea calculelor, ci direcția noastră se ocupă și de proiectarea și fabricarea diferitelor aparate de calculat.

Aci, într-unul din atelierele fabricii, a fost experimentat și „contabilul-șef" al nostru înainte de a fi fost trecut la producția în serie.

Nu cu mult timp în urmă, venind la fabrică, atenția mi-a fost atrasă de un teanc de hîrtii pline de cifre ce se găseau pe masa funcționarului care primea comenzile.

— După cum văd, avem materie primă destulă, am spus, arătînd spre vraful de hîrtii de pe masă.

— Da, tot obiectivul 21, răspunse funcționarul. In ultimul timp ne-au copleșit cu „cifrele" lor.

Intr-o zi am întîlnit în fabrică pe un inginer necunoscut. Tocmai se adusese în prezența lui partida obișnuită de tabele cu mențiunea „21" pe marginea de sus a fiecărei pagini.

Funcționarul de la comenzi exclamă în glumă:

— Din nou, tot de-ale dumneavoastră! De unde mai luați atitea cifre?

— Fiți fără grijă, nu le luăm din cer, răspunse zîmbind inginerul. Pesemne că era chiar clientul. Cifrele acestea sînt valori absolut reale, cu toate că proveniența lor este cerească.

— Inseamnă că totuși le luați din cer, am spus eu. O bună sursă, n-am ce zice!

— Nu, noi le obținem aci, pe Pămînt, cu instrumentele noastre, însă proveniența lor se datorește Lunii.

— După cum văd, încercai să glumesc, voi, inginerii, nici Luna n-o lăsați în pace.

— Dar de ce să se învîrtească de-a surda în jurul Pămîntului? Să muncească! îmi răspunse pe același ton serios inginerul.

— Hm..., spusei hotărît să continui gluma. Ați încercat cumva să faceți legătura directă cu ea, să trageți fire pînă acolo? Cam depărtișor pentru treaba asta!

Inginerul încetă să mai rîdă. Ochii începură să-i strălucească.

— Tehnica de azi, spuse el, va găsi un mijloc să atragă la muncă și acest satelit al Pămîntului, să nu vă îndoiți de acest lucru. Luna ne va aproviziona cu energie.

Cu vorbele acestea, convorbirea noastră luă sfîrșit.

De atunci, de fiecare dată cînd veneam la fabrică, vedeam mereu vrafurile mari de tabele cu cifre de origine selenară. Obiectivul 21 devenise unul dintre clienții noștri cei mai mari.

IX

Dar să ne întoarcem acum la lanterna care a continuat să lumineze în sertarul biroului meu.

La întreprinderea noastră lucrează ingineri de specialități diferite și m-am gîndit să arăt unuia dintre ei lanterna găsită.

Luînd-o cu mine și găsind un moment prielnic, m-am adresat șefului biroului de construcții.

— Cu ce te pot servi? mă întrebă acesta, întinzîndu-mi mîna și clipind prietenos din ochi. Cu ce te ocupi acum?

Șeful biroului nu putea să creadă că există cineva care trăiește și muncește pur și simplu fără să inventeze ceva sau fără să-și spargă într-una capul cu vreo inovație.

I-am explicat că de data aceasta venisem pentru cu totul altă treabă.

— Am nevoie, am spus eu, de o consultație în domeniul electrotehnicii care nu este legată direct cu activitatea mea de inventator.

— Hm..., făcu pe un ton plin de subînțelesuri șeful biroului.

El se gîndea probabil că nu vreau să-i vorbesc de o nouă idee de a mea înainte de a fi convins că e bună.

— Poftim, poftim, spuse el cu glas tare. Adresează-te atunci lui Ivan Pavlovici. El te-a mai ajutat o dată. Uite-l, tocmai vine și el.

In odaie intră inginerul Afanasiev. La timpul său l-am consultat pentru partea electrică a aparatului nostru „contabilul-șef".

O clipă mai tîrziu stăteam de vorbă cu Afanasiev în biroul lui.

I-am istorisit povestea cu lanterna de la începutul ei. Ivan Pavlovici mă asculta cu multă luare-aminte. Fața lui tînără era foarte serioasă. Zîmbi o singură dată atunci cînd i-am mărturisit că nu m-am putut hotărî să mă adresez altcuiva cu această poveste, temîndu-mă că n-am să fiu luat în serios.

— Da, într-adevăr, s-ar părea că este un lucru de necrezut, spuse el.

Apoi căzu pe gînduri și adăugă:

— De fapt este o mare minune. Chiar pentru noi, care sîntem obișnuiți cu minunile tehnicii, ea ne pare grandioasă. Îmi aduc aminte, cînd am auzit pentru prima oară despre această descoperire am rămas uimit.

— Cum, dumneavoastră știați de mult despre acest lucru? întrebai eu.

Afanasiev începu să rîdă:

— În curînd va cunoaște toată lumea această minune. Nu este o descoperire care să rămînă un apanaj al unui cerc restrîns de specialiști. De fapt, invenția este de pe acum folosită în practică, însă în limite mai restrînse. Se face experimentarea ei și de aceea deocamdată este prea puțin cunoscută.

— Ce fel de invenție este?

— Niște acumulatori de un sistem cu totul nou.

— Este cumva o descoperire de mare importanță?

— Enormă. E o revoluție tehnică.

Ivan Pavlovici se ridică de pe scaun și începu să se plimbe prin cameră de la un colț la altul.

— Gîndește-te numai, spuse el, că în ultimii cincizeci de ani știința a trăit niște schimbări colosale, tehnica a depășit visurile cele mai îndrăznețe ale trecutului apropiat, iar procedeele de păstrare a

energiei electrice nu s-au schimbat prea mult în principiu. Ia, de exemplu, o baterie pentru o lanternă de buzunar şi sparge-o. Este aceeaşi ca şi acum cincizeci de ani: o construcţie din zinc şi cărbune cu electrolitul din soluţie de amoniac, descrisă în mai toate manualele vechi de fizică, alături de electricitatea galvanică şi de alte începuturi modeste ale electrotehnicii. Dumneata nu ai avut niciodată impresia, cumpărînd o baterie nouă, că ţii în mînă un adevărat anacronism tehnic?

Recunoscui că nu m-am gîndit la un astfel de lucru.

— Şi cu toate astea e un adevăr, continuă Afanasiev. Ştiinţa, care a pătruns în esenţa structurii atomului, şi tehnica, deprinsă să construiască fel de fel de aparate minunate, n-au putut timp îndelungat să facă nimic cu această baterie primitivă şi cu ortacii ei — acumulatorii alcalini şi acizi voluminoşi —, n-au ştiut să dea omenirii un mijloc mai comod pentru acumularea energiei electrice. Înseamnă că era o problemă foarte grea!

— Da, este cazul să ne mîndrim, adăugă Ivan Pavlovici după cîteva clipe de tăcere. Mai ales că, la urma urmei, nu totul stă în perfecţionarea lanternelor de buzunar. Victoria repurtată este în realitate colosală. Este greu chiar să spui deodată ce însemnătate va avea în viaţa noastră această invenţie.

Rugai pe Ivan Pavlovici să-mi spună mai pe larg despre această invenţie.

— Să luăm, de exemplu, aplicarea practică a energiei electrice, continuă el. Ea este obţinută acum prin diferite mijloace, între care şi cu ajutorul instalaţiilor atomice. Folosirea energiei electrice însă este de obicei legată de necesitatea instalării unei legături pînă la consumator. Iată un alt mijloc, mult mai simplu: energia se obţine în nişte instalaţii staţionare puternice şi ajunge la consumator în mici bidonaşe de felul acestei lanterne. Datorită invenţiei de care vorbim, folosirea multor maşini moderne va fi uşurată cu mult, şi aceasta fără modificări esenţiale în construcţia lor.

— Cum aşa?

— O duzină de acumulatori portativi, care pot încăpea într-un buzunar, este suficientă spre a face ca o locomotivă electrică să ducă un tren de la Moscova pînă la Vladivostok. Iar dacă vei monta cîteva sute de elemente, vei obţine o baterie care nu va ocupa mai mult loc ca volum decît un sertar de la acest birou, iar locomotiva electrică va putea funcţiona şase luni de zile fără să fie nevoie de o reîncărcare. Acelaşi lucru pentru troleibuze, electrobuze, electroautomobile, electronave, electrotractoare etc. Astfel, tot ce se mişcă şi are nevoie de energie electrică în timpul mersului o va avea fără mijlocirea unei reţele de contact, care este costisitoare şi are nevoie de o îngrijire atentă şi care totuşi, orice s-ar spune, jenează funcţionarea acestor maşini. Cu ajutorul unor asemenea acumulatori minusculi se va putea lansa o locomotivă electrică şi pe un sector neelectrificat, iar troleibuzul va circula fără troleuri pe orice stradă sau şosea din împrejurimile oraşului.

Acest mijloc de întrebuinţare a noilor acumulatori este departe de a fi singurul, continuă Ivan Pavlovici. De altfel, folosind energia nucleară, nu ne gîndim să renunţăm şi la alte izvoare. De pildă, la energia fluviilor. Sau la centralele electrice care funcţionează cu gaze. Cantităţile uriaşe de energie pe care le produc electrocentralele noastre sînt transmise consumatorului prin liniile de înaltă tensiune.

Dumneata știi doar că există locuri unde ar fi absurd să construiești linii de înaltă tensiune atît de costisitoare. De pildă, în Arctica sînt multe mici localități, aflate de multe ori la mari depărtări unele de altele. Are vreun sens să tragi de-a lungul întregului litoral nordic linii de înaltă tensiune? Noua invenție ne sugerează o altă cale. Energia electrică, în orice cantitate ar fi și comprimată în acest ambalaj comod (Ivan Pavlovici zvîrli lanterna în sus și o prinse din nou), poate fi transportată pentru un an întreg în timpul navigației de vară. Se lasă în fiecare port cîteva lăzi, se iau îndărăt lăzile cu acumulatorii descărcați, și treaba s-a făcut. Nu va mai fi nevoie să transporți combustibilul nici în Antarctida. Vom putea, cum s-ar zice, să legăm oricare dintre agregatele antarctice la centralele noastre electrice din Siberia sau de pe Volga.

— E uimitor! spusei eu în șoaptă, impresionat de tabloul pe care inginerul îl zugrăvise în fața mea. Spune-mi, te rog, și cine a descoperit această minune?

— La ea a lucrat un colectiv întreg, surîse Ivan Pavlovici. Asemenea descoperiri necesită un nivel științific și tehnic foarte înalt și o colaborare foarte strînsă. Teoretic, posibilitatea acumulării energiei electrice în cantități mari și într-un volum cît mai redus era, de fapt, cunoscută mai de mult. Toată problema consta în a găsi o soluție practică, dar ca să ajungi la ea nu era de loc ușor. După cum vezi, este vorba de o descoperire uriașă. În ceea ce privește proprietarul acestei lanterne (Ivan Pavlovici învîrti în mînă lanterna), cred că ți-l pot destăinui. Este Ghenadii Stepanovici Smirnov.

— Cum? Smirnov? exclamai eu fără să vreau. Ghenadii Stepanovici?

— Dar, ce, îl cunoști cumva? întrebă mirat, la rîndul său, inginerul.

— Unul voinic, cu umeri lați? Foarte energic, plin de viață. Un adevărat suflet deschis de rus...

— Fără îndoială că el este!

M-am lovit cu mîna peste frunte. Desigur că el fusese omul care își pierduse lanterna. O folosise de bună-seamă în timpul inspecției și, fără să bage de seamă, a pierdut-o. Acum începeam să-mi aduc aminte că zărisem această lanternă în mîna lui Ghenadii Stepanovici cînd călătorisem împreună cu avionul spre Arctica. Numai că atunci lanterna nu era nici pe departe „perpetuă".

Adîncit în amintiri, rămăsei tăcut.

Afanasiev se uită prietenos la mine și-mi spuse:

— Dacă sînteți prieteni vechi, trebuie să cunoști această lanternă. Doar Ghenadii Stepanovici nu s-a despărțit niciodată de ea încă de pe timpul războiului. O să-i faci o mare bucurie cînd va afla că i s-a găsit lanterna.

Ivan Pavlovici îmi făgădui să afle adresa lui Smirnov și să mi-o comunice.

X

Nici după ce m-am întors acasă, n-am încetat să mă gîndesc la întîmplările și convorbirile ultimelor zile.

De cîteva ori s-a întîmplat să-mi îndrept privirea în sus, peste acoperișul caselor, deasupra ultimelor ferestre cu lumina portocalie, acolo unde plutește pe cerul albastru secera strălucitoare. Mă uitam,

deopotrivă de curios, la culoarea cenușie, palidă, ce completa în întregimea lui discul lunar.

„Ce energie trebuie să existe acolo, pe acest corp ceresc — mă gîndeam eu — și prin ce mijloace ajunge ea în mîinile oamenilor sovietici? Nu este minunat oare că savanții noștri au știut să folosească acest satelit îndepărtat al Pămîntului pentru nevoile construcțiilor noastre!"

„Și ce invenție uluitoare reprezintă acești acumulatori minunați, care simplifică atît de mult întrebuințarea energiei electrice!" — îmi aduceam aminte de toate cele auzite de la Afanasiev.

Scăldate de lumină și parcă cioplite în piatră, se înălțau casele nou construite, ca niște munți uriași, locuiți, care totuși nu te apasă prin mărimea lor, ci îți creează impresia liniștii desăvîrșite și a frumuseții.

A trecut un grup de studenți, fete și băieți, mișcîndu-și plini de veselie servietele lor, parcă în ele ar fi stat cheile fermecate pentru toate tainele lumii.

A trecut un troleibuz, lăsînd în urma lui bîzîitul ușor al firelor electrice.

De-a lungul copacilor încărcați de omătul alb treceau pe trotuar șiruri de pietoni.

A trecut un bătrîn înalt cu părul cărunt, cu o căciulă mare de blană argintie parcă pudrată de zăpadă; fața lui frumoasă respira încă a tinerețe.

Cu pălăria pusă neglijent pe cap, cu gulerul paltonului ridicat, cu mîinile vîrîte adînc în buzunare, a trecut un tînăr cugetător sau visător: avea fața serioasă și privirea unui om care meditează cu gravitate chiar și pe drum. Cine o fi oare? Să fie cumva un inventator care, după o zi întreagă petrecută asupra unor planuri și-a îngăduit o scurtă plimbare?

A trecut în fugă o fetiță ținînd în mînă o mapă cu note muzicale; cosițele bălaie îi săltau ușor peste haïnuța de blană...

Îmi place nespus de mult să privesc atent fețele oamenilor pe care îi întîlnesc pe stradă. Privirea inspirată, acea prezență discretă a gîndului pe care-l citești în ochii lor, atitudinea prietenească și calmă față de ceilalți trecători, energia reținută, întipărită în colțurile gurii, și în special siguranța, siguranța neclintită în ziua lor de azi și cea de mîine... Iată, acest ceva caracteristic mă atrage nespus, acest ceva pe care-l vezi pe fețele trecătorilor, în aparență atît de puțin asemănători unii cu ceilalți.

Ați observat cumva că de la un timp încoace oamenii au devenit mai frumoși? Da, da, este un fapt. La drept vorbind, nici nu este ceva neobișnuit. Calitățile morale cele mai remarcabile ale omului, cum sînt inteligența, voința, curajul și noblețea caracterului, se reflectă totdeauna în ochii lui, în surîsul lui, în expresia feței sale, ele îl inspiră și îl fac să fie mai frumos. Tocmai aceste trăsături imprimă în oameni regimul nostru sovietic. Așa că frumusețea este un atribut firesc al omului sovietic.

Am mai ajuns la o concluzie pe care vreau s-o împărtășesc și cititorului, nu vă încredeți totdeauna în oglindă, să n-o credeți dacă ea vă arată o zbîrcitură mai mult sau un nou fir de păr alb; ați devenit mai frumos. Natura, cu toate procesele ei de îmbătrînire, nu poate ține pasul cu dezvoltarea spirituală a omului. Acest fapt este

foarte îmbucurător, în special pentru oamenii care au trecut de vîrsta mijlocie.

Să vezi ce mai gînduri iţi trec prin cap cînd studiezi feţele oamenilor pe care îi întîlneşti pe străzile obişnuite ale Moscovei.

Un astfel de trecător mi l-a reamintit dintr-o dată pe Ghenadii Stepanovici. Am întors chiar capul şi m-am uitat după el, dar nu era dînsul.

XI

— Ai izbutit să afli adresa lui Smirnov? l-am întrebat pe Afanasiev după cîteva zile. Ne găseam din nou în biroul inginerului.

— Am aflat, dar este plecat.

— Păcat. Dar nu se ştie unde?

— La obiectivul 21.

— Aha, e vorba de obiectivul acela care are nu ştiu ce legătură cu Luna? întrebai eu surprins.

— Da, zîmbi Afanasiev. Dar dumneata de unde ştii?

I-am povestit ce ştiam.

— În ordine, rosti inginerul. Acolo o să vă şi întîlniţi. Încă nu ţi s-a spus că urmează să pleci şi dumneata acolo?

— Eu să plec la obiectivul 21? întrebai, la rîndul meu, mirat peste măsură. Ce să fac acolo?

— O să ţi se lămurească îndată dacă în principiu n-ai nimic împotriva acestei călătorii.

— Nădăjduiesc că nu va trebui să zbor tocmai în Lună?

Pusesem întrebarea aceasta pe jumătate în glumă, însă, la drept vorbind, nu eram chiar aşa de sigur de răspunsul negativ al inginerului. Te poţi aştepta la orice surpriză din partea tehnicii zilelor noastre, chiar şi la zborul omului în Lună. La noi se fac multe lucruri fără reclamă zgomotoasă, şi lumea află totul numai după ce ţelul a fost atins.

— Oh, nu! răspunse Afanasiev vesel, n-ai de ce să zbori în Lună. Pentru a înhăma Luna la treabă în slujba omului, nu e chiar nevoie s-o ţii de căpăstru în înţelesul adevărat al cuvîntului. Acest lucru se poate înfăptui de pe Pămînt folosind metoda cea mai obişnuită şi care îţi este cunoscută. Te întîlneşti cu ea în fiecare zi la orice oră. Este vorba de forţa ei de atracţie.

— Forţa ei de atracţie? repetai după el, căutînd să-mi amintesc capitolul din manualul de fizică în care tratează despre forţa selenară de atracţie; o buchisisem destul în anii şcolii, însă de atunci am uitat-o cu desăvîrşire.

— Da, da! Iată care sînt „firele“ invizibile, dar solide ce leagă Luna cu Pămîntul. Este aceeaşi putere care provoacă fluxurile şi refluxurile mării, aşa-numitele maree. De problema valorificării energiei mareelor se ocupă un institut special. El poartă chiar numele de „Institut al mareelor“. Obiectivul 21 este una dintre bazele acestui institut.

Ia te uită despre ce era vorba! Numai un astfel de gînd nu-mi putea trece prin cap... Energia mareelor este chiar energia Lunii, mai bine zis energia atracţiei selenare!

— Şi unde se află acest obiectiv?

— Pe litoralul nordic, răspunse Afanasiev, dar precis nu ştiu... Legăturile cu institutul se mărginesc numai la faptul că uzina noastră execută pentru el, ca şi pentru alţi clienţi, diferite calcule, iar biroul

nostru de construcţii a fost solicitat să le recomande pentru vreo două luni un specialist în contabilitate. Au de construit acolo ceva şi trebuie consultat tocmai un contabil, mi se pare chiar că este vorba să transforme sistemul lor de contabilitate, dar, la drept vorbind, amănuntele nu le cunosc. Ne-au rugat însă în mod deosebit să le recomandăm un om inventiv. Nikolai Ivanovici (şeful biroului de construcţii) a socotit că dumneata eşti omul cel mai potrivit pentru acest lucru şi, după cît se pare, i-a şi vorbit despre aceasta directorului.

În aceeaşi zi am fost chemat de director, care m-a întrebat dacă n-am nimic împotrivă să fiu trimis în delegaţie la obiectivul 21. În cabinetul directorului era de faţă şi Nikolai Ivanovici, care se uita la mine cu o privire prietenească şi încurajatoare.

— Unde urmează să plec?

— În golful Kapriznaia.

Cît pe-aci să mă cuprindă ameţeala, aşa am fost de uimit la auzul acelui nume. Aşadar, viaţa a hotărît să-mi ofere un şir neaşteptat de suprize. Chiar şi fără firea mea romantică, aş fi fost surprins de această potrivire a întîmplărilor.

— Cunoşti cumva localitatea?

— Da, am fost pe acolo o dată, cu vreo doisprezece ani in urmă.

— A-a..., directorul îşi încrucişă zîmbind privirea cu Nikolai Ivanovici, vei găsi acolo mari schimbări.

XII

Avionul zbura spre Zagoreansk, un centru mare al ţinutului sovietic de dincolo de cercul polar.

Pasagerii erau dintre cei văzuţi adesea în astfel de curse.

Un medic, bărbat tînăr cu ochelari şi cu un barbişon negru, care îi dădea o înfăţişare cam demodată, lucru care însă se vedea limpede că-l amuza foarte mult; el se întorcea din capitală la locul lui de muncă împreună cu soţia. Ea era agronom şi absolvise de curînd Academia „Timireazev".

Tinerii căsătoriţi duceau cu ei o ladă înţesată cu fel de fel de cratiţe electrice, reşouri de cel mai nou sistem, ceainice, ibrice, pînă şi un samovar electric.

Ceilalţi pasageri erau doi ingineri ce se întorceau la Zagoreansk dintr-o delegaţie. Unul dintre ei era chimist, iar celălalt electrician. Amîndoi lucrau la staţiunea de gazeificare subterană care aproviziona Zagoreanskul cu energie electrică ieftină. După spusele lor n-avea sens ca zăcămintele de cărbuni locale să fie exploatate altfel.

— Dar aprovizionarea vapoarelor cum se face? am întrebat eu, doar Zagoreanskul este port maritim.

Inginerii începură să rîdă.

— Astăzi flota noastră începe să renunţe tot mai mult la cărbuni, îmi explică inginerul chimist, care mi se părea a fi mai vîrstnic, un om înalt, adus din spate, cu o mustaţă cam pleoştită şi cu o privire limpede ce izvora din ochii săi albaştri. Cărbunele e de mare folos pentru gazeificare, întocmai ca materia primă pentru obţinerea diferitelor produse chimice. Pentru vapoare mai există şi alte surse de energie.

— Vă referiţi la energia atomică? întrebă Ana Ivanovna, soţia medicului.

— Şi la energia atomică şi la oricare alta, toate, la urma urmei, sînt transformate tot în energie electrică. De altfel, o centrală electrică poate să stea liniştită undeva pe ţărm, iar energia ei să pună în mişcare motoarele multor vapoare.

— Cum se poate transporta energia electrică fără conductori?

— Asta ar fi cea dintîi rezolvare a problemei. Dar mai există şi altele. Una care, fără instalaţii complicate, îngăduie ca energia electrică să fie folosită nu numai de nave mari, ci chiar şi de o simplă barcă cu motor.

— Cum aşa?

— Iată cum.

Inginerul scoase din buzunar un mic cilindru de carton, care semăna cu un cartuş pentru o puşcă de vînătoare. Pe cilindru era lipită o etichetă viu colorată.

Putui distinge cu uşurinţă pe ea imaginea unei Luni rotunde şi galbene şi nişte săgeţi roşii ce porneau din ea, simbolul energiei electrice, şi toate astea erau desenate pe un fond albastru deschis.

Unde mai văzusem eu acest desen? Ah, da! Doar sînt aceleaşi cerculeţe şi fulgere ca pe coperţile ce fuseseră aduse la noi de la tipografie. Numai că acolo fiecare culoare era imprimată separat, pe cîtă vreme aci ele erau laolaltă.

— Şi ce năzdrăvănie mai e înăuntru?

— Energie. În cantitate suficientă pentru ca toate cratiţele şi ceainicele dumitale să te asigure cu fripturi şi apă fiartă pentru un an întreg.

Pe faţa smeadă a inginerului apăru un zîmbet de vădită plăcere. Îmi era cunoscută şi familiară această expresie de satisfacţie şi mîndrie a muncii pe feţele oamenilor care nu fac deosebire între propriile lor izbînzi şi succesele altora.

— Nu cumva e un acumulator? întrebă Ana Ivanovna.

— Da, dar deocamdată e un acumulator experimental. Aceste acumulatoare le veţi întîlni peste tot în regiunile polare. Ele se experimentează aci. Puteţi să vă faceţi numai o idee (inginerul ridică glasul), o electromotonavă încarcă pe bord cîteva lăzi din aceşti mici cilindri şi poate naviga cu ajutorul lor de-a lungul unor curse îndelungate. Aceste acumulatoare au ieşit din faza de laborator şi sînt în curs de încercare: unele sînt experimentate în condiţii de temperaturi foarte scăzute, aci, în Arctica, altele, din contră, în deşerturile fierbinţi din sud, iar altele, în sfîrşit, în regiunile de la subtropice, unde plouă aproape în fiecare zi.

— Sînt încărcate cu energia obţinută într-o termocentrală obişnuită? întrebai eu.

— Se prea poate! zîmbi interlocutorul nostru. Dar asta n-are nici o însemnătate deosebită. Acumulatoarele păstrează energia electrică, indiferent de procedeul prin care a fost obţinută. Şi, în general, spuse el, arătînd spre micul cilindru de carton, această invenţie va avea urmări din cele mai interesante.

Despre acest lucru auzisem eu. Pe mine mă interesa altceva.

— Dar ce înseamnă acest desen al Lunii de pe etichetă? îl întrebai pe inginer.

— Asta nu vă mai pot spune, rîse din nou inginerul. Să presupunem că este marca uzinei.

Era limpede că inginerul nu voia să povestească detalii unor călători întîlniţi la întîmplare. Eu însă avusesem tot timpul impresia

că cilindrul acela mic de carton pe care-l ținea în mînă tovarășul meu de drum avea înmagazinată în el energia atracției Lunii. Aceeași energie care, probabil, făcea să lumineze lanterna lui Ghenadii Stepanovici și pe care o purtam din nou la mine. Energia mareelor!

Călătoriile aeriene din zilele noastre se fac îndeobște cu mare repeziciune. Peste puțin timp, avionul nostru alerga pe pista de aterizare a aerodromului din Zagoreansk.

XIII

Din avionul cu care sosisem aci m-am urcat în altul.

In timp ce noul aparat se pregătea de plecare, abia am avut timp să înfulec ceva în pripă și să mă îmbrac în căldurosul echipament polar, cabina nefiind încălzită așa cum sînt de obicei la avioanele care fac curse regulate.

„Iată, a și început să se arate provincia — mă gîndeam eu în timp ce-mi trăgeam în picioare cizmele de blană. Mare lucru ar fi fost să fi instalat o sobiță electrică racordată la un cartuș-minune de-al lor!"

După ce m-am instalat în cabina avionului am constatat repede că, la drept vorbind, nici nu era cazul să mai fie încălzită. Eram singurul pasager în acest camion aerian, destinat de regulă numai transportului produselor ușor alterabile. Magazia enormă, cu cel puțin o dată și jumătate mai mare decît un vagon de marfă, era ticsită cu lăzi și butoaie. Mă aflam, așadar, într-un marfar aerian.

De altfel, aș fi putut să aștept următorul avion de cursă regulată, însă eu singur insistasem să fiu expediat cît mai repede.

Mă gîndeam de unul singur îngrijorat: „Cum va ateriza oare această magazie zburătoare? I-ar trebui o pistă de cel puțin doi kilometri!" Mi-am amintit terenul mic de aterizare din golful Kapriznaia, așa cum arăta el în urmă cu ani de zile.

La întrebarea mea îngrijorată, pilotul îmi răspunse să nu am nici o grijă pentru că astăzi în Arctica liniile aeriene de pasageri și de transport sînt înzestrate cu tot ce le este necesar și, în afară de asta, „zburătorul nostru cal de povară" este un aparat experimentat și nu se teme de aterizări forțate. El îmi atrase de altfel atenția și asupra șasiului avionului.

Sub fuzelaj stăteau așezate o mulțime de roți de diametru redus — am putut număra vreo șaisprezece perechi. Acest gigant ateriza direct pe pîntece și începea să ruleze pe roțile lui ca pe niște role, frînînd lin și cu putere.

— Am putea ateriza la nevoie chiar și în tundră, mă încredință pilotul. Și dacă n-avem încotro chiar și pe apă. Vă aduceți aminte că în timpul războiului avioanele noastre poreclite „kukuruzniki" puteau să aterizeze în orice loc? Acest colos își poate găsi un loc de aterizare mai ușor chiar decît un „PO-2". In Arctica, el se întrece nu fără succes cu elicopterele.

Imi ocupai locul indicat, un fotoliu rabatabil alături de cabina pilotului, și n-avui altceva mai bun de făcut decît să aștept decolarea avionului.

După ce alergă pe pista aeroportului cam vreo cincizeci de metri, miriapodul nostru zburător se desprinse de pămînt cu o smucitură puternică și, începînd să cînte din toate cele patru motoare ale sale, își luă zborul. In clipa smuciturii auzii un fel de șuier ce venea de

afară. Uitîndu-mă prin gemulețul cabinei, văzui o limbă de foc care ieșea de sub avion.

„Rachetă de start — încercai să ghicesc — sau or fi niște motoare cu reacție auxiliare."

În locul mugetului puternic al motoarelor, parcă se auzea acum un zumzet subțire de bondar.

Uitîndu-mă curios la tabloul de comandă din fața pilotului, constatai uimit că motoarele avionului nu erau nici de reacție și nici din cele clasice, cu piston, ci erau motoare electrice cu reglare automată. Se vede treaba că și aci au ajuns noile acumulatoare, făcîndu-și stagiul lor de încercare. Era limpede că degeaba reproșasem „provinciei" noastre rămînerea ei în urmă!

„Poate că nu e departe ziua cînd vom zbura cu ajutorul energiei atracției selenare" — mă gîndeam eu în clipa aceea. Din punctul de vedere al electricienilor, lucrul putea să pară cu totul realizabil, dar mie, încă neobișnuit cu ideea aceea, mi se părea încă a fi un lucru curios din cale-afară.

Îndatoririle ofițerului de navigație le îndeplineau aparatele care funcționau automat. Avionul zbura după semnalele radiofarurilor și fără intervenția pilotului. Acesta urmărea numai harta și contururile localităților pe ecranul instalației radar.

În timpul călătoriei, pilotul îmi oferi niște mere proaspete.

— De-ale noastre, spuse el, polare. Și, lucru cu adevărat de mirare, cresc sub cerul liber.

Mă uitai cu sporită curiozitate la măr. Era un fruct rumen, de mărime mijlocie, tare la pipăit și cu miezul aromitor, după cum putui să constat îndată ce mușcai din el. Avea un gust foarte plăcut. Îți răcorea gura și te pișca nițel la limbă, parcă era o citronadă.

— Astfel de livezi, spuse pilotul, se găsesc azi în toate punctele de iernare.

— Există și la Kapriznaia? îl întrebai eu.

— De bună-seamă că și la Kapriznaia, răspunse pilotul fără să mai stea pe gînduri.

„Bine, bine — mă gîndii eu —, în curînd voi avea putința să verific eu însumi ce se cheamă la localnicii regiunilor polare o glumă și ce fel de măr era acela pe care-l mîncasem. Se prea poate să fie o «păcăleală» cu care este servit oricine calcă pentru prima oară pe aceste meleaguri."

Trecuse o oră de zbor, și, după ce se uită la aparatele tabloului de comandă, pilotul începu să coboare avionul pentru aterizare.

Așteptam cu mare interes să văd cum se va așeza acest miriapod pe cele treizeci și două de piciorușe ale sale.

Deodată pilotul clătină din cap și trecu din cabină în compartimentul destinat mărfurilor.

— A început să ningă, mă lămuri el.

În timp ce avionul nostru spinteca liniștit înălțimile geroase, jos pe pămînt se dezlănțuise un adevărat viscol.

Mașina cea grea descrise cercuri mari deasupra tundrei. Mă uitai prin geam. La lumina palidă a Lunii, parcă acoperită cu un văl cenușiu, se zăreau niște pale alburii, care se goneau izbind avionul dintr-o latură. Erau rafalele de zăpadă, purtate de uragan cu o putere zănatică.

— Și ce-are a face? întrebai eu. Doar avionul este utilat pentru aterizare în orice condiții!

— Avionul poate ateriza, răspunse pilotul. Însă... și el se uită la mine cu compătimire. N-am dreptul să aterizez pe o vreme ca asta avînd un pasager pe bord.

Mă uitai cu mirare la el.

— Dar dacă eu n-am nimic împotrivă?

— Tot una, pilotul dădu categoric din cap. Regulamentul este strict în astfel de ocazii.

— Ce facem atunci? l-am întrebat.

— Ne întoarcem la Zagoreansk, răspunse pilotul. După tonul glasului său se vedea că eventualitatea aceea nu-i provoca de fapt nici o bucurie.

Așa stînd lucrurile, îi declarai că e liber să facă ce-o vrea, dar că eu nu voi zbura îndărăt nici în ruptul capului.

— Atunci (pilotul își aruncă privirea spre cîrligul de care atîrna un sac din pînză de cort), nu rămîne decît o singură soluție.

— Să sar cu parașuta? Și socotești dumneata că lansarea cu parașuta nu e mai riscantă pentru un pasager decît aterizarea cu avionul?

— Este absolut fără nici o primejdie, se grăbi pilotul să mă liniștească. Parașuta se deschide automat, și viteza de coborîre e aceeași ca și la un ascensor obișnuit.

— În schimb, emoția va fi mai mare decît la o aterizare simplă, răspunsei eu. Totuși n-am nimic împotriva acestui lucru.

Pilotul răsuflă ușurat. Pesemne că perspectiva aterizării pe un viscol așa de puternic cu muntele de lăzi și butoaie în avion și, colac peste pupăză, cu un pasager nu-i surîdea de fel.

Deodată fața i se întunecă iar.

— Dar cu sănătatea cum stați? mă întreabă el cu glas îngrijorat. Știți că instrucțiunile sînt foarte severe și în privința aceasta.

— Fii fără nici o grijă, îl întrerupsei eu. Am mai avut prilejul să sar cu parașuta. De altfel, nu ai de-a face cu un novice în transportul aerian. Iată și insigna mea de parașutist! Ei, te-ai convins?

Eram destul de mîndru de insigna mea și o prinsesem dinadins la vedere, la butoniera hainei, în timpul zborului. Se vede treaba că uneori o slăbiciune omenească poate fi de folos.

Pilotul mă conduse pînă la trapa din podeaua cabinei și, în timp ce avionul descria un cerc în aer, începu să-mi explice tot ce aveam de făcut.

Apoi controlă cu atenție dacă legasem bine curelele parașutei, mai strînse și el o cataramă și mă așeză pe dreptunghiul trapei. Îl rugai doar să-mi dea drumul cu precizia unui cronometru. El mă asigură că mă va zvîrli tot așa de precis cum se aruncă o scrisoare într-o cutie poștală. Totuși insistă să iau cu mine un rucsac cu provizii și medicamente și-mi fixă de cordon o pereche de schiuri.

— Pentru orice eventualitate, îmi spuse el.

Nu-mi rămînea altceva de făcut decît să ridic din umeri. Probabil că așa cerea instructajul și n-avea nici un rost să mai fac nazuri.

După ce mă examină încă o dată, atent, pilotul se apropie de perete și se opri în fața unui mîner ce semăna cu pîrghia unui semnal de alarmă din tren. Apucă strîns mînerul, și simții deodată că podeaua îmi alunecă de sub picioare. În clipa următoare începui să cobor spre pămînt.

XIV

La început mă afundai parcă în nişte troiane de omăt, ca intr-un fluviu cenuşiu şi care nu erau altceva decît nămeţii de zăpadă viscolită în lungul şi în latul stepei. Mă afundai aşa pînă la gît, în vreme ce palele de nea imi loveau faţa arzîndă fără milă, apoi deodată simţii sub picioare pămîntul ingheţat bocnă.

...O aureolă de culori vii se zărea prin perdeaua albă a zăpezii, parcă undeva în apropiere şi parcă la înălţimea unui stat de om. Printre fulgii deşi de zăpadă, lumina aceea fastuoasă se întindea, tremura şi fîlfîia ca mătasea unui drapel.

De la lumina aceea îndelung tremurătoare pornea în jos o umbră îngustă în care, apropiindu-mă, recunoscui un stîlp. Era pasămite un felinar ca toate felinarele.

El stătea stingher în mijlocul tundrei; oricit mi-am sucit gîtul şi ochii, n-am izbutit să zăresc nicăieri o casă omenească. Era cu putinţă ca pilotul să mă fi lăsat cu mare precizie in vecinătatea aerodromului; acest lucru, însă, nu-mi uşura cu nimic situaţia. Nu vedeam decît un singur felinar, iar celelalte, dacă vor fi fost, stăteau ascunse cu desăvîrşire in mijlocul vifornitei.

Nu ştiam nici în ce direcţie să apuc. De la felinar nu porneau nici un fel de fire după care aş fi putut să mă călăuzesc.

Îmi desprinsei paraşuta şi schiurile şi-mi aşezai calabalîcul lîngă felinar. Apoi mă hotărîi să fac o mică recunoaştere circulară pînă la limitele vizibilităţii felinarului. Dar nu văzui nimic altceva decît tundra goală şi dezolantă, nici măcar pata neagră a unei tufe ivindu-se de sub zăpadă.

În cele din urmă, temîndu-mă să nu pierd şi singurul meu punct de orientare, mă întorsei la felinar.

Rezemîndu-mă de stîlp, pe care îl foloseam ca o pavăză împotriva vintului, începui să studiez situaţia.

Fără îndoială că pilotul va fi avut grijă să anunţe prin radio paraşutarea mea şi că voi fi căutat. Încearcă însă să găseşti pe cineva pe un viscol cumplit, cînd nu eşti în stare să vezi ceva nici măcar la doi paşi.

Cît timp avea să mai ţină şi acest viscol? O zi? O săptămînă? Îmi imaginai intr-o clipă acest tablou sumbru: un trup îngheţat lîngă un felinar, deasupra căruia se revarsă o lumină rece şi indiferentă, în toiul unei nopţi polare, apoi o movilită de zăpadă în mijlocul tăcerii arctice.

După aceea mi se înfăţişă un alt tablou: la o sută de paşi, o clădire mare, cu foc zdravăn în sobe, lumină, oameni... În Arctica omul poate literalmente îngheţa pe pragul unei case.

Nu mai ştiu ce tablouri mi s-ar mai fi putut năzări în minte, cînd, deodată, în mijlocul uriaşului tontoroi al vijeliei, abia luminat de stingherul felinar, apăru ceva ce semăna intr-atit cu un troleibuz din cele care circulă la Moscova cu miile, incit fui nevoit să mă ciupesc de mînă. Parcă aş fi îngheţat de-a binelea şi trăiam nefiresc un vis uluitor.

Vehiculul straniu, cu geamurile scînteietoare, se apropia prin ceaţă de felinar.

Fără să vreau ridicai capul să văd dacă nu era cumva pe stîlp o plăcuţă cu litera „T", ceea ce trebuia să însemne că acolo era o staţie de oprire pentru troleibuze.

Într-adevăr, era o astfel de placă, dar n-o observasem pînă atunci.

Troleibuzul, sau ceea ce mie mi se păruse a fi un troleibuz, se opri lîngă stîlp.

Vehiculul semăna într-adevăr cu un troleibuz, n-avea însă troleu, ci era așezat pe un fel de schiuri și avea în spate o elice.

Cîteva clipe rămăsei descumpănit, uitîndu-mă plin de mirare la ușa ce se deschisese automat. Apoi înțelesei repede că ușa fusese deschisă anume pentru mine și mă urcai în acea electrosanie.

Schiurile mă cam încurcau, ce-i drept, în mișcări ; mă socotisem dator să le iau cu mine (parașuta o legasem mai înainte în jurul stîlpului și o lăsasem acolo).

În sfîrșit mă pomenii înăuntru, ușa se închise, elicea de afară începu să se învîrtească, și sania porni în goană, înaintînd în vîrtejul de zăpadă.

În electrobuz se mai găseau trei pasageri.

Doi dintre ei continuau să stea de vorbă, fără să-mi dea vreo atenție. Apariția mea nu constituia probabil nimic deosebit.

Cel de-al treilea pasager, o fată tînără, privea însă cu un zîmbet ușor cum mă zbăteam încărcat de calabalîcul cu care mă aprovizionase pilotul grijuliu.

— Scoateți-vă întîi rucsacul, îmi spuse ea în cele din urmă.

Numai eu eram îmbrăcat în haine de blană și numai eu aveam înfățișarea unui locuitor „polar". Ceilalți pasageri erau îmbrăcați cu haine obișnuite. Pe cuvînt de cinste vă mărturisesc că dacă m-aș fi urcat într-unul dintre troleibuzele care circulă pe strada Gorki din Moscova și tot n-aș fi putut avea o înfățișare mai exotică.

— Unde mergem ? mă adresai fetei.

— Acolo unde sînteți așteptat, răspunse ea rîzînd. Am venit doar special la aerodrom ca să vă luăm cu noi. Ni s-a comunicat prin radio de pe avion și am venit să vă luăm ca să nu așteptați electrosania care face cursa regulată și care trebuie să sosească abia după vreo douăzeci de minute.

Așadar, ceea ce mi se păruse a fi o adevărată primejdie și cu care mă mîndream în fundul inimii nu era decît o simplă transbordare de pe avion într-un electrobuz.

Se vedea limpede că nu-mi era dat să fiu expus unor nesăbuite pericole și nici să fiu lăsat să înghet în mijlocul tundrei ! Nu-mi îngăduia nimeni acest lucru... Era clar că amatorii de aventuri n-aveau ce căuta în Arctica. Îmi scosei căciula de blană și-mi ștersei fruntea cu o batistă. Electrobuzul era încălzit. Îmi era foarte cald.

Din cînd în cînd, în mijlocul tundrei acoperite de zăpadă apărea cîte un stîlp cu un felinar. La două sau trei opriri s-au urcat noi pasageri. Șoferul conducea mașina după itinerarul obișnuit cu un aer tot atît de calm de parcă ar fi circulat pe o șosea, cu toate că sania înainta prin mijlocul tundrei.

XV

La intrare mă întîmpină un om cu umeri lați, îmbrăcat cu o haină de piele și o căciulă cu urechi. Îl recunoscui fără greutate pe Ghenadii Stepanovici. Mă îmbrățișă, îmi luă bagajele din mînă predîndu-le pe loc altcuiva și mă pofti înăuntru.

După ce trecurăm printr-un vestibul spațios, apoi printr-un coridor, intrarăm într-o cameră mare, pătrată, mobilată pe măsura oricărui om năzuros venit din capitală.

— Ce zici, nu e ceva mai confortabilă odaia asta decît aceea de pe vremuri cînd înnoptasem aici împreună din pricina unei aterizări forțate? (În glasul plin de blîndețe al lui Ghenadii Stepanovici nu mi-a fost greu să surprind o undă de mîndrie.) Este camera noastră de oaspeți, îmi spuse el în încheiere.

Cu mare plăcere mă dezbrăcai de echipamentul polar, făcui o baie și-mi recăpătai obișnuita și vesela mea înfățișare. Stînd în mijlocul covorului, mă pieptănai în fața unei oglinzi mari.

Tot timpul pe perdea treceau în fugă niște pete de lumină și umbră. Numai cu un oarecare efort, puteai să-ți închipui că acolo, în dosul acestor ferestre, dincolo de aceste perdele de mătase, cădea zăpada, se întindea tundra străbătută de electrobuze și luminată de felinare, însă totuși o tundră, și nu una dintre străzile vreunui mare oraș, plin de mișcare și freamăt.

În pragul ușii întredeschise apăru din nou Ghenadii Stepanovici, care mă pofti în sufragerie.

Acolo, într-o încăpere cu pereții îmbrăcați în ornamentații frumoase de lemn, se aflau rînduite cu dichis o duzină de mese mici și o masă mare comună.

Pe fiecare din ele se găsea un vas frumos cu flori proaspete, de curînd culese. Asta, în timpul iernii, în mijlocul tundrei, dincolo de cercul polar!

— Hai, spuse Ghenadii Stepanovici după ce ne așezasem la una din măsuțe, hai să bem pentru revederea noastră!

Fără zăbavă, începu să toarne în pahare vin dintr-un clondir pîntecos.

Ciocnirăm paharele.

— Vinul trebuie să știi că este din partea locului, mă anunță Ghenadii Stepanovici.

Clătindu-l în gură, căutam să savurez vinul, să determin ce anume băutură o mai fi și asta. Licoarea cu care mă ospăta Ghenadii Stepanovici avea o aromă fină, naturală. Era foarte plăcută la gust.

— Trebuie să știi că vinul e făcut din „moroșca" *.

Fui cît pe-aci să mă înec cu înghițitura de vin. În mijlocul gamei complexe de senzații pricinuite de vin, apăruse deodată una nouă și neașteptată: impresia că eram nițel tras pe sfoară.

Ghenadii Stepanovici începu să rîdă din toată inima, uitîndu-se la fața mea uluită.

— Dar nu este o oarecare „moroșca", continuă el. Trebuie să înțelegi că a fost de atîtea ori încrucișată și prelucrată, cum s-ar spune la noi, inginerii, încît a devenit tot atît de bună la gust ca și o cireașă.

Am mai băut cîte un pahar.

Eram nerăbdător să aflu în ce anume va consta participarea mea la lucrările Institutului mareelor. Ghenadii Stepanovici însă respinse în mod hotărît toate încercările mele de a deschide o conversație despre serviciu.

---

* „Moroșca" — „Rubus chamaemorus" — un arbust care crește în tundră; fructul său are un gust și o aromă plăcută.

— Mîine, lasă pe mîine, răspunse el categoric. Acum să mergem la culcare.

De fapt, după ora Moscovei, era două după miezul nopții.

XVI

La un moment dat mă trezii cu odaia inundată de lumină.

„Ce-au mai născocit iar?" — mă gîndeam buimăcit de somn, apropiindu-mă de fereastră și trăgînd perdeaua luminată de raze egale și puternice. „O fi un Soare artificial?"

În locul Soarelui însă văzui Luna. O Lună enormă, rotundă, cu surîsul ei blînd, ce se distingea foarte clar; ea lumina calm și puternic, de parcă era un felinar încărcat cu acumulatorii cei noi.

Îmi adusei aminte că, pe vremuri, în Rusia dinainte de revoluție, în multe orașe de provincie, în nopțile cu lună plină nu se mai proceda la luminarea străzilor: felinarul ceresc dădea mai multă lumină decît toate felinarele Pămîntului.

„Te pomenești — mă gîndii eu — că, odată și odată, savanții vor ști să folosească Luna și pentru iluminatul public. Vor aprinde pe ea cu ajutorul energiei atomice un «rug» gigantic și vor instala acolo niște oglinzi care vor revărsa lumina asupra Pămîntului. Sau poate vor arginta suprafața Lunii, o vor acoperi cu un anumit amalgam ca să mărească de cîteva ori puterea ei de reflectare".

La lumina Lunii se vedea perfect golful Kapriznaia cu cărarea strălucitoare ce străbătea suprafața întunecată a apei, cu contururile munților semănînd cu două pisici, pe care-i revedeam după doisprezece ani. Acolo însă, pe locul unde se uneau pe vremuri capetele celor două pisici, lăsînd o îngustă trecere spre ocean, se afla acum un baraj de beton, care în lumina selenară părea de culoare albargintie.

Pe amîndouă margini ale barajului, pe niște platouri tăiate în munți, se înălțau două clădiri uriașe.

Una dintre ele avea ferestre înguste care porneau de jos, de la fundații, pînă aproape de acoperiș. Din aceste ferestre ieșea o lumină puternică, mai tare decît lumina Lunii care se așternea pe povîrnișul muntelui, acoperindu-l cu niște dungi cînd luminoase, cînd întunecate.

Cealaltă clădire, cu opt sau zece etaje, era de tipul obișnuit construcțiilor destinate institutelor de cercetări.

Cred că am zăbovit multă vreme privind împrejurimile de la fereastră. Nici n-am băgat de seamă cînd anume intră Ghenadii Stepanovici în camera mea. Era spălat, ras, și toată fața lui strălucea de bunătate și veselie.

— Nostim mai arăți! spuse el, oprindu-și cu greu un zîmbet.

Mă uitai în oglinda șifonierului. Stăteam cu picioarele goale pe covor, îmbrăcat cu pantaloni peste cămașa de noapte, cu bretelele lăsate în jos. Un om în vîrstă, cu expresia unui entuziasm prostesc pe fața-i încă somnoroasă.

— Nu cumva ești somnambulul din poveste? continuă să rîdă de mine Ghenadii Stepanovici. Eu bat în ușă, bat, și dumnealui stă și admiră Luna...

— Nu Luna, ci hidrocentrala, îi replicai eu. Cînd te gîndești că forța aceea nebună, care pe timpuri ne zvîrlea cu luntre cu tot în mare, este acum îmblînzită, cucerită și aduce servicii omenirii!

— Ştiai că asta-i ideea lui Golubențev? Ți-l aduci aminte pe „tînărul“ de atunci? Îl luaseşi drept poet!

— Şi ce-are a face? spusei eu. Oare în toate acestea nu există şi poezie? Aşa că iartă-mă, dar nu cred c-am greşit aşa de mult.

Ghenadii Stepanovici plecă, spunînd că mă va aştepta în sufragerie.

XVII

În timp ce amîndoi luam gustarea de dimineață i-am predat lui Ghenadii Stepanovici lanterna lui.

S-a bucurat nespus de mult.

— Țin foarte mult la această lanternă, spuse el, de ea se leagă o întreagă poveste... Dar cum a ajuns la dumneata?

I-am povestit pe scurt cum am găsit-o.

— Este adevărat, spuse Ghenadii Stepanovici, confirmînd presupunerile mele, lanterna este încărcată cu energia obținută grație Lunii.

Rîse îndelung cînd auzi despre prima mea presupunere, că energia este obținută în Lună şi apoi este transportată cu rachete cosmice pe Pămînt.

— Aici, pe Pămînt, avem destule izvoare de energie, spuse el. Şi nu renunțăm la nici unul dintre ele. Este posibil însă că odată şi odată vom începe să extragem pe Lună şi să aducem pe Pămînt materia primă ce ne-ar putea fi de mare folos, cum sînt, de pildă, minereurile rare, dar nu cred că va fi nevoie de acest lucru. Va fi mult mai simplu să preparăm singuri, pe cale artificială, compuşii chimici şi chiar elementele necesare. Pentru toate scopurile acestea vom avea nevoie de tot mai multă energie. Şi iată de ce n-are nici un sens să renunțăm la un asemenea izvor gratuit cum este energia atracției selenare. Acest corp ceresc, care înconjoară Pămîntul şi care provoacă mişcarea unor mase uriaşe de apă în oceanele noastre, trebuie să acționeze în Țara sovietică zeci, ba mai bine zis sute de stațiuni de refluxuri.

— Îmi închipuiam, răspunsei eu, că energia atomică va ajunge pînă acolo încît să facă de prisos toate celelalte izvoare energetice.

— De ce crezi aşa? mă întrebă Smirnov. Într-o gospodărie bine orînduită trebuie folosite toate izvoarele posibile. Doar chiar şi pentru dobîndirea energiei atomice ai nevoie de cheltuiala unei energii preliminare, cum este acționarea mecanismelor ce exploatează, transportă şi prelucrează minereul de uraniu. Spre pildă, dacă vom folosi pentru toate acestea forța selenară de atracție, vom dobîndi de fapt energia atomică într-un mod cu totul gratuit. În general fie spus, a sosit vremea să punem să muncească pentru om nu numai Soarele, ci şi Luna.

— Dar pînă acum nu s-au mai făcut astfel de încercări? l-am întrebat eu.

— Proiectele stațiunilor de reflux au fost elaborate în țara noastră încă dinainte de război, spuse Ghenadii Stepanovici. Una este însă să faci proiecte şi primele stațiuni cu caracter experimental, şi cu totul altceva este o construcție de mare amploare în acest domeniu. Astăzi sînt în curs de proiectare vreo cincisprezece stațiuni mari de reflux în diferite puncte ale litoralului nostru. Institutul mareelor face observații sistematice asupra fluxurilor şi refluxurilor

în cel puţin zece mii de puncte diferite. E nevoie de ele pentru concluziile teoretice generale şi pentru alegerea locurilor potrivite unde să fie construite viitoarele staţiuni de refluxuri.

— Da, am spus eu dus pe gînduri, înseamnă că aţi pus şi bătrîna Lună să muncească pentru om.

— Am pus-o, adeveri vesel Ghenadii Stepanovici. Aleargă pe cer şi învîrteşte arborii maşinilor noastre.

— Straşnic lucru! exclamai fără să vreau. Intr-adevăr, avea dreptate inginerul care-mi spunea că se poate realiza un mecanism de transmitere a energiei electrice pînă la Lună.

— Luna este un motor foarte solid, continuă Smirnov. N-are nevoie nici de ungere, nici de întreţinere şi funcţionează fără greş. Are însă şi dezavantajele sale.

— Şi care sînt ele?

— In primul rînd, nu funcţionează în mod uniform. In mişcarea valului de flux există momente de creştere maximă şi momente de scădere, iar între flux şi reflux nu există nici un fel de curent. Această neregularitate este şi mai mult accentuată de faptul că Luna nu acţionează după ora noastră terestră, ci în funcţie de durata ei de rotaţie în jurul Pămîntului, răstimp care constituie aşa-numita zi selenară. Nu este mai puţin adevărat că în această privinţă ea se comportă cu mare exactitate. In timpul zilei selenare, ea face exact patru tacturi: două fluxuri şi două refluxuri. Dat fiind însă că ziua medie selenară este cu cincizeci de minute mai lungă decît ziua noastră terestră, calculată după ora solară, înseamnă că după ceasurile noastre fluxurile şi refluxurile cad de fiecare dată la o altă oră.

— Eşti exagerat de pretenţios dumneata, i-am ripostat. Ai la îndemînă, cum s-ar spune, fără nici un ban un izvor nesecat de energie, şi dumneata mai cauţi nu ştiu ce comodităţi speciale.

— Nu, eu caracterizez Luna din punct de vedere pur obiectiv, ca pe un motor pentru hidrocentralele noastre de flux şi reflux. Şi nu e singurul neajuns...

— Care mai e şi altul?

— O mare înrîurire asupra mareelor o are nu numai Luna, ci şi Soarele. Din cauza acţiunii reciproce a Lunii şi a Soarelui, fluxurile şi refluxurile nu revin cu aceeaşi forţă într-unul şi acelaşi loc. Mărimea lor variază în jurul unei anumite medii a nivelului locului respectiv. Adevărat că acest neajuns, ca şi celelalte, se poate remedia cu timpul.

— Vrei să spui că vei putea pune Luna să meargă în pas cu Soarele?

— Nu e nevoie chiar de aşa ceva, îmi răspunse pe un ton simplu la gluma mea Ghenadii Stepanovici. Se poate ajunge la acest rezultat mult mai uşor decît îţi închipui. Cum şi în ce fel, asta vei vedea curînd chiar şi dumneata singur.

XVIII

Ne-am îmbrăcat şi am ieşit în stradă.

Luna revărsa lumina ei argintoasă asupra oraşelului cu clădiri solide, dar nu prea înalte, cele mai mari neavînd decît două ori trei etaje.

— N-are sens să le clădim mai înalte, răspunse Ghenadii Ste-

panovici la întrebarea mea. Vînturile sînt prea puternice, te suflă din casă... Loc avem doar berechet.

Lumina era cu mult mai puternică decît în împrejurimile Moscovei într-o noapte cu lună. Nu știu cărui fapt se datora, limpezimii deosebite a atmosferei, reflectării ei de către întinderea zăpezii și a apelor, sau amîndurora deodată.

Barajul, cînd ne-am apropiat de el, s-a dovedit a fi mult mai impunător decît mi l-am închipuit. Nu mai rămăsese nici urmă de „Strîmtoarea blestemată" ; apa intra și ieșea din golf printr-un coridor subteran tăiat în stîncă și ajungea la paletele turbinelor.

Centrala strălucea de lumini, însă n-am zărit nicăieri vreun om.

Ghenadii Stepanovici mă conduse într-o încăpere pe care o numi „creierul electrocentralei".

Aci se găsea un fel de dulap nu prea înalt. Era tabloul de comandă automată. Baza lui o constituia un flotor care stătea la suprafața apei într-un tub în contact direct cu largul mării. Flotorul era înzestrat cu contacte electrice de diferite lungimi care semănau cu niște ace de tricotat. Unele dintre ele veneau în atingere cu un vas special cu mercur.

— Imaginează-ți că la un moment dat nu mai există nici flux, nici reflux, începu să-mi explice Ghenadii Stepanovici. Așa se și prezenta situația acum două ore, adăugă el uitîndu-se la ceas. Mașinile centralei nu funcționau. Asta se întîmplă în patru rînduri în douăzeci și patru de ore. Aici stă imperfecțiunea ei. Pentru noi însă nu are o mare importanță, și de ce anume vei vedea în curînd. Să ne închipuim că a pornit fluxul. In clipa cînd apa a început să intre din oceanul deschis în golf, un dispozitiv special din tunelul subteran ne dă de veste. Tabloul de comandă recepționează de îndată acest semnal și dă dispoziție să fie comutat dispozitivul care dirijează apa spre paletele turbinelor. Înainte de asta, apa mergea doar în direcția opusă — din golf spre ocean. Indiferent însă de unde pornește apa : din golf sau din ocean, ea trebuie neapărat să treacă prin turbine.

Totodată a fost transmis primei turbine ordinul ca ea să se pregătească pentru intrarea în funcțiune. Paletele acesteia se întorc în mod automat și turbina începe treptat să atingă numărul necesar de turații. Nivelul apei începe să urce, și flotorul, întrerupînd unele contacte și declanșînd altele, continuă să dea mereu noi ordine. Una după alta intră în funcțiune celelalte turbine, pînă cînd pornesc să funcționeze ca acum, toate șase. Apoi, pe măsură ce apa scade, ele ies treptat, tot în mod automat, din funcțiune. După cum vezi, însăși Luna face toate aceste declanșări și întreruperi. Dînsa, dacă-mi este îngăduit să mă exprim așa, este și dispecerul principal al acestei centrale.

— Cine a proiectat această centrală ? îl întrebai eu.

— Institutul nostru. Datele inițiale însă le-am primit de la Institutul mareelor. Noi continuăm să colaborăm cu ei pînă în cele mai mici amănunte.

— Centralele care folosesc energia mareelor au totuși o deficiență, îi spusei eu. Singur doar mi-ai atras atenția asupra ei : centralele funcționează într-un ritm inegal.

— Vino să-ți arăt cum ieșim totuși din încurcătură, spuse Smirnov.

El mă conduse într-o sală pe pereţii căreia, la o anumită înălţime, treceau nişte şine groase de cupru.

— Sala noastră de acumulatoare, mă informă Ghenadii Stepanovici. Centrala noastră nu transmite energia reţelei, ci o utilizează în întregime pentru încărcarea acumulatoarelor. Aşa că ne este perfect egal dacă sarcina centralei este stabilă sau nu : oricum, fiecare amperoră obţinut este înmagazinat în aceste... puşculiţe.

Arătă spre stelajele rînduite de-a lungul pereţilor pe care erau înşirate o mulţime de borcane mici.

Cercetîndu-le de aproape, recunoscui în aceste „borcănaşe" micii cilindri cu ambalajul lor viu colorat, pe care îi ştiam atît de bine. Ei se mişcau pe o bandă rulantă, intrînd la intervale egale în nişte cleme lungi de alamă, cum ar intra, de pildă, cartuşele într-un încărcător.

La ora cînd priveam, prin faţa mea tocmai treceau cîteva dintre aceste „încărcătoare", şi în fiecare dintre ele puteau încăpea cel puţin o sută de „cartuşe".

In clipa cînd „cartuşul" de sus intra în locul lui, aşteptînd încărcarea, din capătul de jos al „încărcătorului" ieşea „cartuşul" gata încărcat. Acesta cădea pe o bandă flexibilă care îl transporta într-o încăpere vecină.

— În fiecare dintre aceşti cilindri-acumulatoare, îmi spuse Smirnov, încape cantitatea de energie electrică pe care o dau toate cele şase agregate ale centralei, la solicitarea lor maximă, timp de un minut. Mai e de mirare că energia înmagazinată într-un singur cilindru e capabilă, de fapt, să transforme o lanternă obişnuită într-una perpetuă ? Au trebuit comandate şi becuri speciale, care să corespundă acestor originale baterii.

— Acumulatoarele sînt proiectate tot de institutul vostru ?

— Nu, le-a elaborat un alt institut. Noi folosim aceste acumulatoare fiindcă ele se îmbină în mod avantajos cu activitatea staţiunilor de flux şi reflux.

După ce vizitarăm centrala, ne îndreptarăm spre clădirea aşezată de cealaltă parte a barajului. Acolo se afla filiala Institutului mareelor şi a institutului unde lucra Ghenadii Stepanovici şi care se ocupa de proiectarea electrocentralelor de flux şi reflux. Ghenadii Stepanovici mă prezentă conducătorilor şi salariaţilor ambelor filiale.

De fapt, obiectivul 21 era constituit din filiala Institutului mareelor şi aceea a Institutului hidrocentralelor de flux şi reflux, care lucrau împreună în problema valorificării energiei mareelor pe întreg litoralul nordic al ţării noastre. Hidrocentrala din golful Kapriznaia era o bază experimentală, unde se încercau şi se verificau diferite inovaţii care erau aplicate apoi în alte locuri.

Îmi păru foarte rău că nu l-am putut vedea aci pe Golubenţev. A lipsit tot timpul cît am stat la Kapriznaia.

— Ia spune, Ghenadii Stepanovici, îl rugai eu în timp ce ne plimbam împreună prin orăşel, nu ai de gînd să-mi arăţi livada voastră de mere, despre care am auzit vorbindu-se atîtea ?

Mai făcurăm vreo cincizeci de paşi în tăcere.

Deodată Ghenadii Stepanovici se opri.

— Iată, spuse el, arătînd cu mîna spre un loc viran, acoperit de zăpadă şi împrejmuit cu un zid de piatră nu prea înalt. Iată grădina de care m-ai întrebat ! Dar cum ai aflat de existenţa ei ?

Mă uitam nedumerit la acel loc viran, pe care-l văzusem şi pînă atunci în cîteva rînduri şi pe care-l luasem drept un teren destinat unei construcţii.

— Dar grădina unde este?

— E în faţa dumitale, răspunse Smirnov.

— Bine, dar nu văd pomii fructiferi.

— Pomii sînt aici, răspunse cu glas încet Ghenadii Stepanovici, parcă dus pe gînduri. Sînt sub zăpadă.

Totul era cum nu se poate mai simplu. Grădinarii siberieni cultivă de multă vreme o varietate de meri pitici, care-şi întind crengile deasupra pămîntului şi chiar ating solul cu ramurile lor. Peste iarnă sînt acoperiţi cu zăpadă şi suportă astfel uşor, sub acest acoperămînt, grozavele geruri siberiene. Ei chiar şi vara o duc mai bine. La suprafaţa pămîntului, temperatura este caldă. Rădăcinile merilor nu pătrund adinc în pămînt, ci, ca şi crăcile lor, se întind orizontal. În regiunile cele mai aspre, e destul ca pămîntul să se dezgheţe la o adîncime relativ mică, şi se poate cultiva cu deplin succes acest soi rezistent de meri minunaţi.

Totuşi, livada asta, aşezată sub cerul descoperit al regiunii polare, m-a surprins în mod cu totul deosebit.

— Să nu crezi că aceşti meri au fost pur şi simplu transplantaţi aici, îmi spuse Ghenadii Stepanovici. La izbînda obţinerii acestui soi rezistent de măr şi-au arătat măiestria nu numai horticultorii noştri miciurinişti, care au cultivat o specie specială pentru regiunile polare, dar am fost chemaţi într-ajutor chiar şi noi, tehnicienii.

— Ce puteau avea de făcut aci tehnicienii? întrebai cu totul nedumerit. Grădina se află, după cum văd, sub cerul liber! Doar n-aţi instalat lîngă fiecare pom cîte-o sobiţă electrică!

— Ba chiar acest lucru l-am şi făcut. Îmi răspunse calm, Ghenadii Stepanovici. Numai că n-am pus sobiţa la fiecare pom, ci am instalat un întreg sistem de încălzire direct în sol. Din punct de vedere tehnic este o operaţie destul de simplă, iar efectul este hotărîtor. Aci dezgheţul începe mai timpuriu. Încă atunci cînd mai stau acoperiţi de zăpadă, pomii sînt treziţi la viaţă, iar în timp ce de peste tot zăpada începe să se topească, merii încep să înverzească. Zidul îi apără de vînt, şi fructul se coace fără nici o greutate, de parc-am fi undeva la miazăzi. Dacă se întîmplă să vină îngheţuri uşoare, noi încălzim solul cu ajutorul instalaţiei subterane. De-ai şti dumneata ce privelişte minunată oferă această grădină cînd pomii sînt în floare!

— Pentru aceasta se consumă, desigur, multă energie, remarcai eu ca un contabil ce mă aflam.

Ghenadii Stepanovici dădu din umeri şi spuse:

— Oamenii sovietici cuceresc mereu alte izvoare de energie ca să poată, cu ajutorul ei, să transforme natura, s-o poată exploata în folosul lor.

El deveni din nou gînditor şi în restul drumului nu-mi mai spuse nimic.

(Sfîrşitul în numărul viitor)

Tiparul: Combinatul poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

2012

COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

CLUB

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

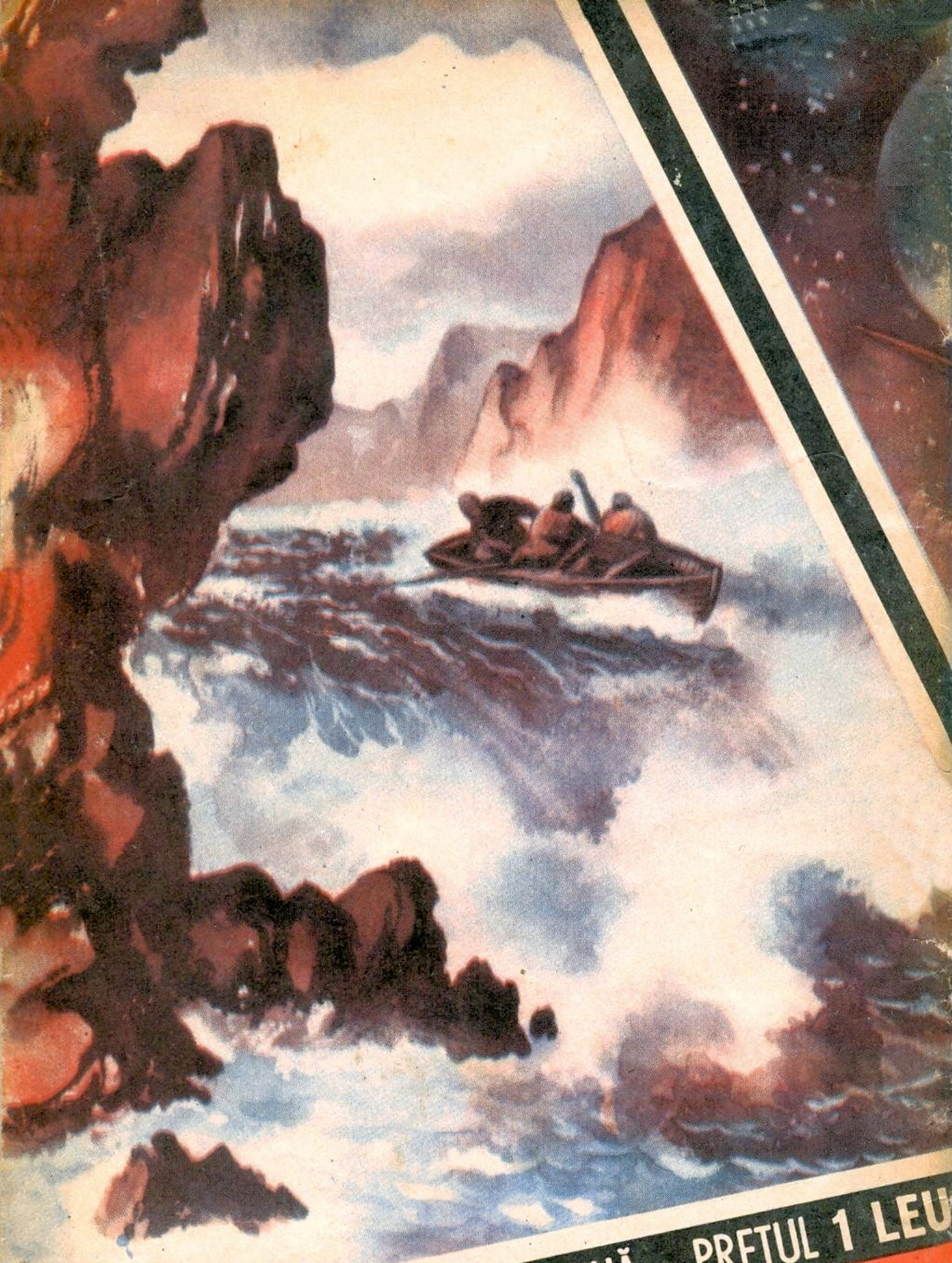
Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire,
muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea
să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU